POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXIV. évf. 12. szám (34. Jg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2002. december

CSERHÁTI FERENC

KARÁCSONY A GYERMEK NÉLKÜL!

A gyermek születése mindig reménységgel jár: az élet megy tovább, van jövő. Karácsony éjszakáján ugyancsak születésnapot ünnepelünk: A kisded Jézus születésében Isten emberszerető jóságát, Isten hűségének, üdvözítő kegyelmének megnyilvánulását, Jézus Krisztus születését, akiben Isten visszavonhatatlanul elfogadta és szereti az embert, beteljesíti vágyainkat és reményeinket.

Adventben fokozott várakozással készülődtünk Urunk eljövetelére. A szenteste, az éjféli szentmise adventi várakozásunk tömör beteljesedése. A szeretet, a hála és öröm jegyében zajlik: örvendezünk az Úrban, mert megszületett a Messiás, a Megváltó, a mi Urunk és Üdvözítőnk. Öröm határozza meg az éjféli szentmise szentírási beszámolóinak alaptónusát is. Valamennyi Jézus születésének karácsonyi evangéliumára, a Nagy Örömhírre utal: „Ne féljetek! Íme jó hírt hozok nektek, amely nagy öröm lesz az egész népnek. Ma megszületett Megváltótok, az Úr Krisztus, Dávid városában" - amint ezt angyalok hirdették a betlehemi pásztoroknak.

Az olvasmány közelebbről is meghatározza örömünk okát. Az Őszövetség a messiási várakozás beteljesedését látja benne: „Mert gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk... Így fogják hívni: Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten, Örök Atya, Béke Fejedelme" - mondja Izajás.

Pál apostol karácsony üdvtörténeti eseményét idézi fel szentleckében és hitvalló himnuszban tesz arról tanúságot: „Isten üdvözítő kegyelme megnyilvánult minden ember számára", halljuk, majd hatalmas ívben Jézus Krisztus dicsőséges második eljövetelére és várására készteti figyelmünket: „Várjuk reményünk boldog beteljesedését: nagy Istenünknek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetelét". Pál apostol, mintha csak a mában élne, megpróbálja a karácsonyi ünnepeknek visszaadni azt a jelentőségét, amely az utóbbi időkben különösen elveszett. Felhívja a figyelmet arra, hogy üdvösségtörténelmi múltunk felidézése elképzelhetetlen, teljesen értelmetlen reményeink várása nélkül; ha úgy ünnepelünk, mint akiknek nincs reményük. Fölösleges a holt múltat felidézni, ha azt nem hozzuk kapcsolatba a jelennel, jövőt váró, eleven reményünkkel. Vajon napjaink karácsonya nem csak a múltat idézi? A hagyományokat, a régi történeteket, amelyeknek lassan semmi közük a mához, a jövőhöz. Úgy tűnik, hogy napjainkban karácsonykor sokan születésnapot ünnepelnek, újszülött nélkül, azaz Karácsonyt Jézus Krisztus nélkül! Adjuk vissza Karácsonyt Krisztus Urunknak, azaz töltsük meg szép karácsonyi hagyományainkat élő hittel! Hát, nem fonák helyzet Krisztus Urunk, Megváltónk, Üdvözítőnk születését ünnepelni, anélkül, hogy törődnénk Vele, figyelembe vennénk, hinnénk létezését, valamit is jelentene számunkra? Az ünnep értelmét veszítette, ha már csak fizetett szabadnapokat jelent; érzelmi hullámverésekre, a kereskedelem felkorbácsolására szolgál; üressé vált, tartalmatlan hagyomány lett. Karácsony a hívő ember számára nem csak a múlt eseményeinek felidézése, hanem örömteli, boldog várakozás Isten ígéreteinek beteljesedésére, amint olvastuk: „Várjuk reményünk beteljesedését: nagy Istenünknek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetelét". Vajon valóban arról tanúskodik életünk, hogy várjuk reményünk beteljesedését, a végső találkozást Istennel? Számunkra a betlehemi események, a múlt ünneplése előre mutató; a jelenben is akkor valóság, érthető, hatékony, ha jövőbeli távlattal rendelkezik, komolyan számol a jövővel és mindennek következményeivel. Pál apostol megfogalmazása szerint: „arra tanít minket, hogy szakítsunk az istentelenséggel és az evilági vágyakkal. Éljünk becsületesen, buzgón és szentül ezen a világon". II. János Pál pápa ugyancsak erre emlékeztet: „A zsinat tanítása nyomán megállapíthatjuk, hogy az Egyházban való hitünk újra feladatként jelenik meg" (Átlépni, 203).

A karácsonyi liturgiában ismételten visszatérő utalás van „a nappalra és éjszakára", „a sötétségre és a világosságra", a helyzetre, amelyben élünk. Örvendezünk megváltó Istenünk megtestesülésének, Üdvözítőnk születésének, és hálát adunk Isten emberszerető jóságáért, de ugyanakkor azt is valljuk, hogy Isten az igaz világosság felragyogásával fényessé tette ezt a legszentebb éjszakát, beragyogta földünket, az éjszaka nappallá változott. Jézus Krisztusban láthatóvá vált az igazság, csak éppen tanúságot kell tennünk róla keresztény életünkkel. Miért? A harmadik karácsonyi prefáció erre így válaszol: „A mai napon felragyogott benne megváltásunk fénye; az örök Ige gyarló emberségünket magára vette, és ezzel a halandó emberre fogyhatatlan dicsőség származott, sőt, csodálatos cserével miénk lett isteni, örök és boldog élete". A betlehemi Csillag fényében megistenül az ember, hiszen a keresztény élet Isten megváltó művének, az isteni életnek tanúsítása. Krisztusban feltündökölt az igazság.

A pásztorok hódolata
Giuseppe Sammartino (?), terrakotta, Nápoly, (1750 ?), Bajor Nemzeti Múzeum

Benne szabaddá válik az ember, nyíltan szembenézhet önmagával, bizalommal elfogadhatja gyarló emberi voltát anélkül, hogy Isten rendkívüli teljesítményeket várna tőle. Az ember megbékél önmagával, környezetével, és remélhet, mint egy gyermek, mert Isten fényében új emberré született, az istentelenségből Isten gyermekévé lett.

Jézus Krisztusban Isten üdvözítő kegyelme valóban megnyilvánult mindenki számára, örök isteni életében részesített minket és ezért mi hívő lélekkel várjuk reményünk valóra válását: Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetelét és az ember megdicsőülését, amint megígérte. Számunkra ez a Karácsony! Nem 1001 éjszaka meséje, nem csupán történelmi múlt, hanem hitünk valósága, amely meghozza reményeink teljességét. ❑

KARÁCSONY

1.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sugna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

2.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna tiszta szívből
Oda haza.
De jó volna tiszta szívből
- Úgy mint régen -
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretetben üdvözülni.

3.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.

Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Ady Endre (1877-1919)

ROSARIUM VIRGINIS MARIAE

A szentatya új apostoli levele

A szentatya a pompeji Mária-szentély híres kegyképe előtt, amelyet erre az alkalomra hoztak el a Szent Péter térre, aláírta Rosarium Virginis Mariae új apostoli levelét és a dokumentummal együtt bejelentette, hogy a 2002. októberétől 2003. októberéig terjedő időszakot „A Rózsafüzér évének" nyilvánítja.

A Rózsafüzér latin neve Rosarium, vagy Psalterium Beatae Mariae Virginis, azaz, a Boldogságos Szűz zsoltároskönyve. Mi, magyarok olvasónak, vagy szentolvasónak is nevezzük, mert a Miatyánkot és az Üdvözlégy Mária tizedeit a Rózsafüzér szemeivel számoljuk, őseink szokása szerint olvassuk. Maga a Rózsafüzér szó arra utal, hogy a megváltásunk nagy eseményeiről, tehát hitünk titkairól elmélkedő imádságból mintegy rózsakoszorút fonunk.

„Van-e vajon jobb eszköz a Rózsafüzérnél ahhoz az igényes és rendkívül gazdag feladathoz, hogy Máriával együtt szemléljük Krisztus arcát?" - tette fel a kérdést a szentatya. „Fel kell fedeznünk azt a titokzatos mélységet, amely ennek a népi ájtatosságban oly kedves imának az egyszerűségében rejlik".

A püspököknek, a papoknak és minden hívő embernek ajánlott apostoli levelével a pápa a figyelmet az egyháznak erre az évszázadok óta imádkozott jámborsági formájára, a rózsafüzérre akarja irányítani, amely a számtalan jó szándékú kezdeményezés ellenére az utóbbi évtizedekben sokat veszített vonzerejéből, valószínűleg a mai rohanó életstílus következtében. A levél nem változtatott lényegében az ősi imádság alapstruktúráján, ám a liturgikus időszak igényeit szem előtt tartva új elemeket vezet be, az ún. „világosság titkait." Ezeket az új titkokat János evangélista szavai nyomán „a világosság titkainak" nevezi. A következő öt új titkot javasolja a szentolvasó végzéséhez: 1. Jézus megkeresztelkedése a Jordán-folyónál. 2. Önkinyilatkoztatása a kánai menyegzőn. 3. Isten országának hirdetése a megtérésre való felhívással. 4. Jézus színeváltozása. 5. az Oltáriszentség alapítása, amely kinyilvánítja húsvéti titkát.

A pápa dicsérettel emlékezik azokra, akik naponta elmondják a teljes szentolvasót, majd gyakorlati tanácsokat ad arra vonatkozóan, hogy a világosság misztériumait miként lehetne beilleszteni a hét napjaiba. Hétfőn és csütörtökön hagyományosan az örvendetes olvasót mondjuk, kedden és pénteken a fájdalmas titkokat, szerdán, szombaton és vasárnap pedig a dicsőséges titkokat imádkozzuk.

Ezt az imádságot az egyház mindig rendkívül hatékonynak tartotta, mivel egyesíti a népi imák egyszerűségét a teológia mélységével, amely révén alkalmas azok számára is, akikben él az érettebb elmélkedés igénye. „Ma ennek az imának a hatékonyságába helyezem jó szívvel a világ és a családok békéjét" - írja apostoli levelében a pápa. „A szentolvasó a család imája és ima a családért. Az együtt imádkozó család együtt marad. A Rózsafüzér szép és gyümölcsöt hozó imádság a gyermekek nevelésében... Fogjátok újra kézbe a Rózsafüzért - emelte fel hangját a Szentatya, fedezzétek fel az ima erejét a Szentírás fényében, a liturgiával összhangban, a mindennapi élet körülményei között. Bár ez a felhívásom ne lenne pusztába kiáltott szó!"

VR/MK

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Nem tudok hinni...

Egy személyes beszélgetés során vallotta be egy kedves ismerősöm, akivel régi kapcsolatunk ellenére, találkozásaink során vallási kérdések eddig nem igen kerültek elő: „Atya én nem vagyok hivő. Nem tudok hinni...” Megtudtam, hogy szülei csak a nagyszülők unszolására kereszteltették meg, nekik maguknak nem volt semmilyen kapcsolatuk az egyházzal és ő maga se részesült hitoktatásban. Amit Istenről, vallásról tud, azt a nagymamától hallotta. Időközben persze némi alapismeretet összeszedett, de ezek nemhogy közelebb hozták volna a valláshoz, hanem inkább elrettentették.

Igaz ugyan az is, hogy az utóbbi időben nem nagyon volt alkalma, hogy ilyen kérdésekkel foglalkozzék, ideje se nagyon, no meg kedve se némely negatív benyomás után. Azzal persze tisztában van, hogy ezekben a kérdésekben dűlőre kell jutni - így vagy úgy, mert valahol az ember annak jegyében rendezi be az életét, hogy milyen álláspontra jutott.

Miklós atya válasza:

Nagyon komolyan vettem ismerősöm vallomását, mert éreztem őszinteségét. Igyekeztem rávilágítani, hogy a hit rendkívül egyszerű és egyben rendkívül komplikált folyamat. Igen, folyamat, amennyiben az ember egész életét végigkísérő aktusok sorozata; nemcsak abból áll, hogy az ember egyszer s mindenkorra kimondja: „Hiszek”, hanem, hogy ezt mindig újra megerősíti. Így válik hitünk egyre erősebbé, mélyebbé, míg csak át nem fogja egész valónkat.

A hit elemei

A hit rendkívül *egyszerű*, azoknál, akik úgyszólván családi örökségként az anyatejjel szívták be és egész életük, nevelésük, a környezet hatása következtében azzá az atmoszférává vált, amelyet nap nap után belélegeztek. (Lásd Szent Pál: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” - ApCsel 17, 28).

Louis Pasteur-ről, a modern mikrobiológia egyik megalapítójáról jegyezték fel, hogy egyszer szemére vetették, tudós létére olyan a hite, mint egy breton paraszté (a bretonok különösen vallásos náció hírében álltak), amire a nagy tudós így válaszolt: „Bárcsak olyan lenne a hitem, mint egy breton parasztasszonyé”, vagyis problémamentes, átlátszó, természetes. De ilyenné válhatik is a hit azoknál, akiket már teljesen átjárt. Legtöbbünknél azonban a hit nem ilyen egyszerű, gyakran nagyon *komplikált*. Mert a hit aktusa az értelem és az akarat összjátékának eredménye. Az értelem szembetalálja magát egy igazsággal, egy állítással, amelyről nem tud saját tapasztalata alapján meggyőződni. Kénytelen tehát mérlegelni, elfogadható-e számára. Elfogadható lesz akkor, ha nem értelmetlen, logikátlan, ha nem ellenkezik a józan ésszel és, ha az, aki hitet elvár, szavahihető, vagyis tudhatja és tudja, amit mond és azt mondja, amit tud, úgy mondja, ahogyan tudja.

Mármost a vallásos hit általában nem megtapasztalható valóságokra vonatkozik, ezért rá van utalva olyanok állítására, tanúságtételére, akik szavahihetők. A teológiának egész traktátusa foglalkozik annak bizonyításával, hogy miért szavahihető a Szentírás és az Egyház tanítása. A hit tehát nem kapcsolja ki az értelmes megfontolást, ellenkezőleg, azt feltételezi. Ezért nevezik „rationabile obsequium”-nak, értelmes elfogadásnak.

Ezt követi az akarati döntés: mert megalapozott, mert van értelme, elfogadom, igent mondok rá, magamévá teszem. - Az akarat természetesen szabad, ezért ezt meg is tagadhatja, nem-et mondhat.

A hit nehézségei

A hitbéli igazság, állítás elfogadásának megtagadása visszautalhat az *értelmi* megismerés hiányosságára: ma a legtöbben azért nem hisznek, mert a hit tartalmáról, indokairól fogalmuk sincs, vagy legalábbis ismereteik nagyon hiányosak, vagy eltorzultak. Ha ismerősöm azt állította, hogy nem tud hinni, akkor - nézetem szerint - elsősorban ezen a ponton kell keresni a magyarázatot és a probléma megoldását. Időt kellene tehát szakítania vallási kérdések tanulmányozására. Az idevonatkozó irodalom nagyon kiterjedt. Egy alapvető kötet, amelyet nagyon tudok ajánlani, a sokmillió példányban megjelent „bestseller”: „A Katolikus Egyház Katekizmusa” (Szent István Társulat), de - tekintettel arra, hogy nem könnyű olvasmány - ajánlatos a felmerülő kérdéseket valakivel átbeszélni, aki ért hozzá.

Természetesen az *akarat* részéről is felmerülhetnek nehézségek, pl. ha a hit elfogadása megkövetelné az életvitel megváltoztatását, lemondást bizonyos szokásokról, káros szenvedélyekről, elszakadást olyan környezettől, személyektől, amely illetve akik utjában állnának a hittel összhangban lévő életnek. Az eféle akadályok leküzdéséhez az akaratnak megfelelő motivációra, indítékokra van szüksége, amilyen a szilárd meggyőződés, vagy egy másik személy hatása.

A hit kibontakozását hátráltathatják, vagy a már meglévő hitet válságba sodorhatják rossz tapasztalatok, *negatív élmények*, vélt vagy valódi igazságtalanságok egyháziak részéről, de a botrányok és a média által folytatott rendszeres egyházellenes propaganda is. Ilyen tényezőkkel megbirkózni különösen nehéz, mert annak részéről, aki ezek hatása alá került, nyugodt ítélőképességre, tárgyilagos szemléletre van szükség, annak belátására, hogy egyházi személyek is csak emberek, tehát hibázhatnak és, hogy egy-egy kirívó, sajnálatos esetből nem szabad következtetéseket levonni az egész egyházra, eltekintve attól, hogy erkölcsi eltévelyedések nem érintik a hit épületét, az Isten által adott kinyilatkoztatás igazságait. Persze ez is igazolja, hogy a hit és az élet közt nem engedhető meg szakadék, a kettő szorosan összetartozik. A hit és élet egysége tanúbizonyság a mai ember számára is, hogy a hit erőt ad az életre és, hogy az élet értelmet kap a hitből. Nem a szavak, hanem a hitből fakadó élet az egyetlen érv, amelyet kortársaink és főleg a fiatalok elfogadnak.

A hit ajándék

Ehhez az eszmefuttatáshoz még hozzá kell fűzni egy fontos szempontot: végső fokon *a hit kegyelem*, Isten ajándéka. Nem lehet kiérdemelni, de lehet és szükséges kérni. Az is, aki „nem tud hinni” megteheti. „Hiszek, Uram, segíts hitetlenségemen” - mondta Jézusnak egy általa meggyógyított fiú apja (Mk 9, 23). Egy szellemes mondás szerint kétféle ember van: az, aki hisz és az, aki azt hiszi, hogy nem hisz. Mert az, aki igazán hinni akar, az már hisz is.

Mi, hála Istennek, azok közé tartozunk, akiknek megadatott, hogy hiszünk. Biztos, hogy a hitünk gyenge, ingadozó, bizonytalankodó. De ezért a gyenge hitért is hálát kell adnunk és ápolnunk, hogy megerősödjék és megállja a helyét ebben a viharos időszakban is, amelyben élünk.

✡ ✡ ✡

Karácsony közeledik. Arra emlékezünk, hogy Isten emberré lett, magára véve minden nyomorúságunkat. Ha nem is tudjuk átfogni Isten szeretetének ezt a titkát az angyalok világos látásával, akik a betlehemi éjszakában bejelentették a döntő fordulatot: „Nagy örömet hirdetek nektek... Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2, 11), legalább a pásztorok egyszerű hitével keljünk fel és keressük meg a Gyermeket, pólyába takarva és jászolba fektetve. És akkor meleg lesz a szívünk körül, botladozó hitünk térdre hull, amikor az emberré lett Isten ránk mosolyog.

Frank Miklós

SZENTTÉ AVATÁS RÓMÁBAN

Josemaria Escrivá de Balaguer

II. János Pál pápa október 6-án vasárnap délelőtt szentmisét mutatott be a Szent Péter téren, amelynek során szentté avatta Josemaria Escrivá de Balaguert, az Opus Dei mozgalom, ma már személyi prelatúra alapítóját, akit pontosan tíz évvel ezelőtt iktatott a boldogok sorába. A száz esztendővel ezelőtt, 1902. január 9-én a spanyolországi Barbastróban született Josemaria Escrivá de Balaguer isteni sugallatra alapította meg művét, amelyet tehát nem véletlenül nevezett el Opus Dei-nek, Isten Művének. Szándéka az volt, hogy a laikus hívek körében terjessze az életszentség eszméjét, és a tisztességgel, becsülettel végzett hétköznapi munka megszentelő erejét.

A szentté avatási szertartáson több mint 300 ezer hívő vett részt, köztük feltűnően sok fiatal és gyermekes család. Még a távoli Japánból is jött egy 500 fős csoport hajóval.

Az ünnepi szentmisén a pápával koncelebrált 12 bíboros, Sodano bíboros, államtitkáron és Etchegaray bíboroson kívül más kúriai bíborosok, valamint a Rio de Janeiró-i, a krakkói, a kölni, a Santo Dongó-i, a madridi és a limai bíboros érsekek, továbbá Javier Echevarria Rodríguez, az Opus Dei prelatúra prelátusa, az 1975-ben elhunyt Josemaria Escrivá utóda az Opus Dei élén és különböző országokból érkezett több más érsek és püspök. Az olasz kormányból hét, az olasz politikai és kulturális élet számos neves képviselője és a római polgármester képviselője. Az olasz küldöttség mellett 14 más ország hivatalos delegációja vett részt a szertartáson.

Szent Josemaria mestere volt az imádság művészetének, melyet ő rendkívüli eszköznek tartott a világ megmentése számára - mondotta homiliájában a pápa. Mindig ezt kötötte követői lelkére is: „Első helyen az imádság, aztán a vezeklés és végül a harmadik helyen, de nagyon a harmadik helyen, a tettek.” Ez paradoxonnak látszik, de a tapasztalat azt mutatja, hogy egyáltalán nem az. Örök igazság az, hogy az apostolkodás termékenysége mindenekelőtt az imádságban és az intenzív és kitartó szentségi életben gyökerezik. Végső soron ez az életszentség és ez a szentek sikerének titka.

Navarro-Valls, szentszéki szóvivő, aki 15 éven át volt Josemaria Escrivá tanítványa, Mesterét jellemezve mondta: „Josemaria elképzelése szerint ahhoz, hogy életünket megszenteljük, nem rendkívüli dolgokat kell véghez vinnünk, hanem a hétköznapi teendőinket kell rendkívüli módon végeznünk. A világ 80 országában, főként spanyol nyelvterületen elterjedt Opus Dei-hez ma már 84 ezer személy kötődik, s bár elterjedt vélemény, hogy a közösség tagjai a felsőbb, gazdagabb rétegekből kerülnek ki - egyetemi tanárok, közéleti személyiségek, politikusok, üzletemberek -, a valóság az, hogy 80 százalékban ún. kispolgárokról, sőt egészen egyszerű társadalmi rétegekből származó személyekről van szó.”

Az Opus Dei Magyarországon 1992 óta van jelen. A Prelatúrának 20 tagja, egy férfi és egy női központja van.

VR/MK

IMASZÁNDÉKOK

Decemberre

1.

Imádkozzunk, hogy a családok és az illetékes társadalmi felelősök segítségével az egész világon óvják-védjék a gyermekeket mindenféle erőszaktól.

Mindennapi világunkban egyre nagyobb tért hódítanak az emberi értékek liberalizálódása, azaz tudatos, tudományos alapossággal felépített elértéktelenítése. A fő bűnök emberi joggá való felstilizálása kell - mondják a liberálisok. Ezzel a társadalmi, erkölcsi normákat rendítik meg, értéktelenítik el.

Egy ilyen terület a családokban megőrzendő és a gyermekek növekedésével velük együtt növelendő emberi és erkölcsi tisztaság, egymás megbecsülése és tiszteletben tartása. Nem utolsó sorban a fejlődő, pubertáló gyermek egyéni fejlődésének akceptálása és minden rontó, erkölcstelen hatás ellen való megvédése. Sőt előre látható kockázatok felmérése után a szülőknek, rokonoknak, nevelőknek fel is kell mutatni a fiatalok előtt a rizikó lehetőségeit.

Ezzel szemben szaporodnak a hírek a gyermekeken alkalmazott erőszak terjedéséről, családokban és nevelőotthonokban. Testi, de szellemi fogyatékos gyermekekről is mind gyakrabban érkeznek hírek: erőszakot alkalmaztak rajtuk.

A társadalmi felelősök munkáját nehezíti, hogy pl. Magyarországon nincs oly kifinomult törvényrendszer, ami ilyen tényállásokat családokban és fogyatékosok esetében megfelelően büntetné, szemben sok más országgal. A törvényes büntetés azonban csupán egyik oldala a dolognak. A másik, hogy akik erőszakot követnek el, súlyos bűnnel terhelik meg a gyermeket, magukat és a nemzetüket is.

Segíteni ezen csak bensőséges imádsággal lehetséges, mind a gyermekekért, hogy fel tudják dolgozni a számukra rettenetes élményeket, mindpedig az erőszak elkövetőjéért, de a társadalmi felelősökért is egyaránt.

2.

Krisztus, az Üdvözítő születésének ünneplése készteszte minden kultúra emberét a kicsik és kitagadott gyermekek mindig nagyobb megbecsülésére.

Egy gyermek születése mindig örömmel tölti el az embereket. Jézus születésén évezredek óta örvendeznek mindazok, akik a jó Isten gondoskodását látják benne. Jézus felvette emberi testünket, életünk minden pozitív és negatív hatásával, élményével, szenvedésével együtt.

Ezenkívül fel akarja hívni figyelmünket: ahogy őt megbecsüljük, szeretjük, tiszteljük, úgy kell a gyermekeket megbecsülnünk és szeretnünk.

Karácsony ünnepének közeledtével gondolkozzunk el ezen is. Különösen az elhagyott gyermekek esetében. Akiknek nincs szerető anyjuk, se apjuk. Csak őket szerető Jézusuk és mi, Isten megbízottai a szeretettre, gondoskodásra vonatkozóan...

Fejős Ottó

Szent Péter 263. utóda az ötödik

2002. október 16-án volt 24 esztendeje annak, hogy Karol Wojtyla bíborost, krakkói érseket, pápává választotta a konklávé. A szerda délelőtti hagyományos általános kihallgatás ezúttal történelmi mérföldkövet is jelentett, hiszen ezen a napon II. János Pál, Péter 263. utódja, elfoglalta az ötödik helyet azok között a pápák között, akik a leghosszabb ideig uralkodtak.

Borromeo Szent Károly november 4-ei ünnepén, a szentatya névnapján szünnapot tartanak a Vatikánban. A pápának szóló névnapi jókívánságok a világ minden részéből érkeztek. A szentatya ezen a napon, a szokásnak megfelelően együtt ebédelt a 80 éven felüli római kúriai bíborosokkal.

VR/MK

NEW YORK UTÁN, MOSZKVA ELŐTT

Tempfli József nagyváradi megyéspüspök látogatása Svájcban

Más időszámítást élünk. A huszonegyedik század fájdalmas eseményei arra hangolják a kereső emberiséget, hogy az idő múlását ne a vidámarcú ünnepekkel, hanem a tehetetlenség keserű poharát kóstolgatva, a földet s eget megrendítő bűncselekmények súlyos óramutatójával mérje. Mégis, a keresztény ember megpróbálja átélni a „szent időt": minden történés mögött meglátni a Gondviselő mosolygós arcát.

Nagyvárad püspöke genfi hívekkel

A Genfi Magyar Katolikus Misszió meghívásának eleget téve, október 6-án, Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya, Magyarország Főpatrónájának tiszteletére bemutatott szentmisén Tempfli József megyéspüspök láthatóvá tette ezt az Arcot.

Az egymáshoz tartozás és a határokat átívelő egység gondolatát, a keresztény gyökerek, az Isten segítségébe vetett hithez való ragaszkodás fontosságát Mécs László premontrei papköltő, „Kóborgó elődöm" című versének soraival érzékeltette:

„Lehetünk szétvágva harminchét határban
Hordhatjuk a mézet a közös kaptárba
Csak a Méhes álljon ragyogón kitárva
Új határok felett, minden égi tájra".

A püspök úr szavai, közvetlensége és imádságos jelenléte, a genfi Szent Bonifác templomban egész Svájc területéről odasereglett, mintegy kétszáz magyar keresztény számára, lelki táplálékot jelentett, erőt és jövőbeli bizodalmat adott.

Svájci tartózkodásának négy napja alatt, Tempfli József püspök találkozott a Fribourgi Egyetem teológiai karának rektorával, a genfi segédpüspökkel és tisztelgő látogatást tett a román királyi párnál.

Egy látogatás és találkozás a New Yorki tragédia után, a Moszkvai dráma előtt: közös sóhajként felszálló, maroknyi keresztény ember imája a történelem Mindenható Istenéhez, a Szűzanya közbenjárásával: „hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek..."

Popa Péter

Zsidó-keresztény teológiai évkönyv jelent meg

Először jelentetett meg teológiai évkönyvet a több mint egy évtizede működő Keresztény-Zsidó Társaság. A kötetben 22 szerző ír az együttélés és a hit kérdéseiről. A kiadvány szerzői között szerepel többek között a Keresztény-Zsidó Társaság négy társelnöke is: Várszegi Asztrik katolikus püspök, panonhalmi főapát, Bölcskei Guszáv református püspök, Harmati Béla evangélikus püspök, Tordai Péter, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke.

Népszava

ÁLDÁSOS ÉS BOLDOG KARÁCSONYT KÍVÁN OLVASÓINAK AZ ÉLETÜNK

A SZENTATYÁT RÓMA DÍSZPOLGÁRÁVÁ AVATTÁK

Róma: „Civis Romanus sum" - Római polgár vagyok - mondta II. János Pál pápa október 31-én, csütörtökön délelőtt egy szívélyes hangú, de meglehetősen szokatlan fogadás alkalmával, amelynek során a város vezetősége Róma díszpolgárává avatta. A díszpolgárság adományozásáról a város vezetősége október 17-én egyhangú döntést hozott. A szertartás a pápa könyvtártermében zajlott le. Walter Veltroni, Róma polgármestere és a városi vezetőség 18 fős küldöttsége nem sokkal dél előtt érkezett meg az Apostoli Palotába, ahonnan a pápa könyvtárszobájába kísérték a delegációt. A főpolgármester egy pergamentekercset adott át a pápának, amelyen az áll, hogy a városi tanács díszpolgárává választotta és Róma városa háláját fejezi ki pásztorának és spirituális vezetőjének.

A pergamenen a következő szöveg olvasható: „Őszentségének, II. János Pálnak, Róma püspökének, az apostolfejedelem utódjának, az egyetemes egyház legfőbb papjának, Isten szolgái szolgájának Róma városi tanácsa 2002. október 17-ei ülésén, Őszentsége pápaságának 25. évében, a mély tisztelet érzésével a római polgár címet adományozza, amelyet már születésénél fogva a népek apostola is viselt. Ez a cím a legteljesebb mértékben megilleti Őszentségét, aki az Örökvárosból gyakorolja egyetemes apostoli hivatását, az egész világ javára és minden jóakaratú ember felé irányulva, kiterjesztve lelkipásztori szeretetét és a békét elősegítő tevékenységét minden népre. Róma városa hálával és elismeréssel lelkipásztorának és lelki vezetőjének. 2002. október 31. Róma polgármestere."

A szentatya örömét fejezte ki a római díszpolgár „civis romanus" címért, amellyel a „szeretett római nép" nevében a város vezetősége kitüntette. Felidézte 1946. novemberét, amikor diákként először jött Rómába. „Azóta ismerem és szeretem ezt a várost, és ez a kötelék még inkább megerősödött az elmúlt 24 évben, amelynek során naponta érezhettem a város lakosainak iránt táplált meleg szeretetét."

MK

HABSBURG OTTÓ 90 ÉVES

1912. november 20-án már az esti lapok hírül adták, hogy Zita főhercegnőnek és az Osztrák-Magyar Monarchia trónöröklésében második helyen álló Habsburg Károly főhercegnek hajnali háromnegyed 3-kor fia született. Az örömteli eseményre a Reichenauban lévő Wartholz kétemeletes villaszerű kastélyában került sor, ahonnan tüstént ment a távirat a bécsi udvarba, onnan pedig Budapestre, mert az akkor 84 éves uralkodó, Ferenc József éppen a budai várban tartózkodott. A keresztapaságot is ő vállalta, de minthogy huzamos időn át Budapesthez kötötték az államügyek, a bécsi keresztelőn a trónörökös, Ferenc Ferdinánd képviselte. A fiút, aki a keresztségben 17 nevet kapott azóta is Habsburg Ottóként ismeri a világ. A kortanú, a bécsi „Neue Freie Presse" című, liberális újság így írt: „Ferenc József szemében az újszülött gyermek az Osztrák-Magyar Monarchia uralmának és hatalmának jövendő hordozója, aki emberi számítás szerint valószínűleg csak a 20. század utolsó negyedében jut el oda, hogy ennek az államnak a sorsát császár és királyként irányítsa, remélhetőleg nyugodtabb időkben, mint amilyeneket ma élünk..." A tekintélyes lap azonban erősen tévedett, az idők nem nyugodtabbak, hanem egyre viharosabbak lettek és két esztendő sem telt el, Ferenc Ferdinándot meggyilkolták Szarajevóban, és ezáltal Károly lett a trón örököse. Az első világháború közepén, egy nappal Ottó negyedik születésnapja után, 1916. november 21-én meghalt Ferenc József és alig hat héttel később Károlyt Budán királlyá koronázták. A négyéves Ottó az ünnepi eseményen való részvételén túl, szerepet játszott a koronázás egyik hivatalos aktusában is. A törvényhozás által szerkesztett úgynevezett koronázási hitlevélben - aláírásával szentesítve - vállalta a király az országgal szembeni kötelezettségeit. Ezek között szerepelt az is, hogy gondoskodik fia magyar tanulmányairól, arról, hogy elsajátítja a magyar nyelvet és megismeri az ország alkotmányát. Aki valaha is hallotta Ottót magyarul beszélni, tudja, hogy mennyire eleget tett a hitlevél előírásainak.

Ismereteit, köztük magyar nyelvtudását azonban már emigrációban szerezte. Előbb az atlanti óceáni szigeten, Madeirán, ahová szüleivel és testvéreivel együtt száműzték őket, majd édesapja, Károly király 1922-ben bekövetkezett halálát követően a spanyolországi halászfaluban, Lequeitioban, ahol hivatalos megbízottak előtt színjeles magyar és osztrák érettségit tett, majd 1930-tól -a hitleri csapatok bevonulásáig, 1940 májusáig - a belgiumi Stenokkerzelben. Ottó Belgiumban érte meg nagykorúságát, amelyre az egykori Monarchia országaiból meglepően sokan jöttek el. Ottó a közeli Löwenben végezte egyetemi tanulmányait, és szociálpolitikai tudományokból a legmagasabb kitüntetéssel doktorált.

A második világháborút Roosevelt amerikai elnök meghívására, családjával együtt, az Egyesült Államokban vészelte át, majd hamarosan visszatért Európába, hogy folytassa az európai egyesülés érdekében már a világégés előtt megkezdett munkáját. Erre kezdetben a Pán-Európa Mozgalmat találta a legalkalmasabbnak, de idővel - főként a kor politikusaihoz, Churchillhez, vagy Adenauerhez fűződő kapcsolatából kifolyólag - a színfalak mögött kivette részét az Európai Unió előfutárainak megteremtéséből is. A német Kereszténypárt küldötteként több évtizeden át tagja volt a strassbourgi Európa Parlamentnek, amelyben - mint egyetlen magyarul beszélő képviselő - rendszeresen síkraszállt a magyarság érdekeiért. A most 90 esztendős Habsburg Ottó szerényen, de fáradhatatlanul munkálkodott Kelet-Közép-Európa, kiváltképpen Magyarország visszavezetésén a nyugati demokráciák körébe. Élete egyik fontos állomásának mondta azt az 1989 nyarán Sopron közelében tartott és kezdeményezésére rendezett páneurópai piknik, amely az osztrák-magyar határ megnyitásával lehetővé tette a Magyarországon rekedt keletnémeteknek a távozást Nyugatra, közvetve pedig felgyorsította a kommunizmus végső bukásához vezető folyamatot.

Viszonylag későn, 1951-ben nősült: a franciaországi Nancy-ban, a család egyik ősi földjének, Lotaringiának fővárosában feleségül vette a nála 13 évvel fiatalabb Regina, Sachsen-Meiningeni hercegnőt, akivel később - főleg amerikai előadókörutjainak tiszteletdíjából - a München melletti Starnbergi Tó partján lévő Pöckig falucskában házat vásárolt és azóta is ott él. Noha az Európa parlamenti mandátumától három éve megvált, de mai is, korát meghazudtoló fiatalos energiával utazik, tárgyal és tart előadásokat Keleten és Nyugaton. Az ember megteszi kötelességét, a többit pedig bízza a Jóistenre - ebbe a mondatba sűríthető életfilozófiája.

Vincze András

ÍR PÜSPÖKÖK

az európai egységtörekvésekről

Írországban október 19-én tartották meg az új népszavazást a nizzai egyezményről, amely kilátásba helyezi az Európai Unió (EU) bővítését Ciprus és Málta mellett a Közel-Kelet-európai államok, így Magyarország részére is. Hangsúlyozva a referendum jelentőségét, az ír püspökök ismét felhívták a lakosságot, hogy ezúttal ne tartózkodjanak a szavazástól és tájékozódjanak a szóban forgó kérdéseket illetően.

A felhívást Maynoothban tették közzé, ahol az ír püspöki kar teljes ülését a nizzai egyezménynek szentelte, amely a dublini kormány jóváhagyására vár. Írország ugyanis az EU 15 országa közül az egyetlen, amelynek alkotmánya lehetővé teszi, hogy a 2000. decemberében Nizzában aláírt egyezményről az állampolgárok szavazata döntsön. A főpásztorok ismételten hangsúlyozzák, hogy támogatják az európai integrációs folyamatot. Meggyőződésük szerint ez az egységtörekvés a gazdasági és politikai döntésen túlmutatva, elsősorban a világ fejlődését, az igazságosságot és a békét segíti elő. „Ír népünk nagy része számára azonban az Európai Unió távoli, érthetetlen valóságnak tűnik. Gyakran inkább csak gazdasági piacnak látják, és nem tekintik egy olyan közösségnek, amely a kölcsönös megbecsülésre, az igazságra és a szolidaritásra épül" - írják a püspökök. Ezzel kapcsolatban emlékeztetnek a földrész püspökeinek elkötelezettségére, hogy az EU életében tükröződjenek a keresztény Európa örökségének erkölcsi és társadalmi értékei.

VR/MK

SZENT ISTVÁN-DÍJ Orbán Viktornak

Az esztergomi székhelyű Szent István Alapítvány Orbán Viktornak Szent István-díjat adományozott. A volt miniszterelnök szeptember 29-én, vasárnap vette át a kitüntetést az esztergomi bazilikában, a szentmise után. Prokopp Mária egyetemi tanár, a kuratórium elnöke méltató beszédében elmondta: az exkormányfő az összmagyarság érdekében kifejtett munkásságáért kapta a díjat. Orbán Viktornak emellett a térség fejlesztését, a magyar-szlovák viszonyt, a honi és a felvidéki magyarság kapcsolattartását segítő Mária Valéria-híd újjáépítésének hathatós támogatásért ítélték oda a most első ízben átadott elismerést. A díj egy harminc centiméter magas, bronzból készült és márványtalapzaton álló szobor, amely Szent Istvánt ábrázolja, alkotója Melocco Miklós szobrászművész. Az elismerést megköszönve Orbán Viktor kijelentette: ha még élne, Antall Józsefet illetné a díj. Hozzátette: vallja a néhai miniszterelnök kijelentését: „keresztény Magyarországot akartam, mert annak van jövője."

MN/MK

TEOCTIST PÁTRIÁRKA RÓMÁBAN

Október 12-én, szombat délelőtt II. János Pál pápa az Apostoli Palotában katolikus és ortodox küldöttség kíséretében fogadta Teoctist román pátriárkát. A találkozó alkalmából a két egyház vezetője közös nyilatkozatot adott ki.

Teoctist pátriárkát 1989-ben már fogadta a pápa a Vatikánban. Jelenlegi látogatása különös jelentőséggel bír abban az összefüggésben, hogy mennyire nehezek a kapcsolatok Róma és a legnagyobb ortodox egyház, az orosz között. A pápa és a pátriárka 1999-ben is találkoztak, Romániában, amikor II. János Pál első alkalommal látogatott el ortodox többségű országba.

VR/MK

Gyermekeknek

KEDVES GYEREKEK!

Közeledik az év legszebb napja: a béke és szeretet ünnepe: a karácsony. Annak emléke ez, hogy sok-sok évvel ezelőtt egy betlehemi éjszakán született meg a Kisjézus. Ez a legnagyobb ajándék, amit az emberiség kapott. Azóta karácsony az ajándékozás napja.

Sokáig törtem a fejem, hát én, mit adhatok nektek karácsonyra? Valamit, ami szép is, meg értékes is. Amilyent nem kínálnak a fényes kirakatok, és nincs a szupermarktban. Végül kiválasztottam egy-két versikét, köszöntőt. Biztosan tetszeni fog nektek is. Milyen szép is lenne, ha valamelyiket megtanulnátok és az iskolában, vagy otthon a karácsonyfa alatt elszavalnátok Ennél nagyobb örömet nem is szerezhetnétek édesanyátoknak.

Jóska bácsi

PÁSZTOROK, PÁSZTOROK

Pásztorok, pásztorok,
nagy öröm vár rátok,
Megszületett a Messiás,
akit régen vártok.

Nem messze istálló
ragyog égi fényben,
Ott fekszik a kisded Jézus
Mária ölében.

Jöjjetek hozzája,
hódolatok várja,
Ő a mennynek és a földnek
Istene, Királya.

Egyszerű szívetek
nyissátok meg néki,
A szegénynek búját-baját
tiveletek érzi.

Csíkmenaság

✰

ÜDVÖZLÉGY KIS JÉZUSKA...

Üdvözlégy kis Jézuska,
Üdvözlégy óh, kis baba,
Mért fekszel a jászolyban
A hideg istállóban?
Hol a fényes palota,
Hol a fényes nyoszolya,
Hol a lépes mézecske,
Vajjal mázolt köcsöge?
Óh, ha Magyarországon,
Bicske mezővárosban
Jöttél volna világra,
Akadnál jobb országra.
Mert adnánk jó mézecskét,
Vajat, édes tejecskét,
Szükségedet megszánnánk,
Párnácskánkba takarnánk.

Dunántúli

TEGNAP HARANGOZTAK

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretre
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között Kisjézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban,
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

Ady Endre

✰

BETLEHEMES ÉNEK

Rossz a Jézus kis csizmája
Sír a ködmöne,
Ázik-fázik megveszi az
Isten hidege.
Hogyha volna kiscsizmám,
Néki adnám,
Báránybőrös ködmönkémmel jól
Betakarnám.

Akkor hozzám hajolna,
Megcsókolna,
Boldogabb a széles földön
Senki nem volna.

Újabbkeletű

Fiataloknak

ÉRTED LETT EMBERRÉ

Valljuk be őszintén, minket is elvarázsol egy újszülött gyermek bája, szépsége... Törékeny, anyjába kapaszkodó, néha morcos, majd vidám lényéből elbűvölő erő, élniakarás sugárzik ránk. Az élet ígérete. Nap nap után kívülről nő, fejlődik, tanul... Emberré, felnőtté serdül. Emberré válás: nem egyetlen, lezárt, a születéssel befejezett esemény.

Emberré válni: nem csupán csak fejlődés-növekedés. Inkább folyamat: a fogantatástól az utolsó leheletig, amiben semmi sem történik véletlenül, magától. Mindennek célja, értelme, oka van. S még egy: ahhoz, hogy emberré váljunk, emberekre van szükségünk.

Isten emberré válását ünnepeljük. Karácsony titka az, hogy az Ő léte, embersége is úgy kezdődött, mint minden emberé: gyermek született... Emberré való fejlődésében neki is anyára, apára, testvérekre, barátokra - emberekre - volt szüksége. Környezetében volt könny és mosoly, csillogó gyermekszemek, hahotázó nevetés, kérges munkáskezek és fegyvert szorongató marok... Szent Ágoston írja: „Isten ÉRTED lett emberré!" Isten emberré válása mindenkinek - nekem is, neked is - jelentős esemény, valóban életbevágóan fontos fordulat. Nem személytelenül, testetlenül, mint valami titokzatos rejtett erő, hanem élő valóságként áll előttünk. Akinek szüksége van rád, aki keres, mint a gyermek anyjának ölelő biztonságát. Talán a legszebb karácsonyi ajándék a világon, ha felismerjük: az Ige testté-emberré válása elválaszthatatlan a mi emberré, keresztény felnőtté növekedésünktől. Évről évre újra megszületik, emberré válik, bennünk, értünk: másokkal másokért.

Pál atya

Téli estékre

BESZÉLNEK A FÉNYKÉPALBUMOK

A könyvszekrény legalsó polcán szép rendben sorakoznak a fényképalbumok. Aranyozott gerincükön évszámok. Nemcsak nyugatiak (1956 óta), hanem hazaiak is - az özönvíz előtti időkből! -, mert édesanyám, látogatásai alkalmával, mindig kihozott egyet-egyet.

Téli estéken, midőn rossz a TV-program, beléjük lapozok.

Mi tűnik föl elsősorban? Természetesen, az idő múlása és megfellebbezhetetlen kegyetlensége!

Istenem, milyen karcsú vagyok ezen a képen! (Ragyogó nyári ég, Balaton-part, sugárzó sziluettek). Annak idején nem kellett küszködnöm a fölösleges kilókkal, s öklömet sem illesztettem gondosan az állam alá, tokámat leplezendő. Szerettem a „passzentos" ruhákat, melyek szorosan körülfogják, kihangsúlyozzák a „darázsderekat". S ez a gondtalan, világító mosoly! Nincs benne erőltetettség, kényszeredettség, mint manapság!

A gyerekek megnőttek. Ők sem azok a bodroshajú, csodálkozószemű csöppségek már, mint néhány évvel ezelőtt (mintha tegnap lett volna!). S milyen rendes, takaros a ruhájuk, nem cowboynadrág s topis, óriás pulóver. Hajuk simára fésülve... maslival. Sophie, akár egy színésznő, engedelmesen mosolyog. Ágnes ellenben sír, sőt üvölt... Miért-miért nem, utálta a fényképezést, dühös volt érte. Gyakran órákig kellett kínlódni egy karácsonyi fölvétellel, míg végül - vörös szemekkel -, hajlandó volt odaállni a fenyőfa alá. De olyan kép is akad, ahol hálóingben, durcásan ül az asztal alatt! Oda bújt ugyanis a fotómasina elől, s az ott örökítette meg. Mackóját sértődötten magához szorítja, fejét leszegi.

A halottak portréi „kékek", ahogyan Kosztolányi mondja. Arcukra fagyott a mosoly. Midőn az együtt töltött vidám órákra gondolok (mert rendszerint ilyeneket rögzítettünk: utazás, kirándulás, baráti vacsora, születésnap), összeszorul a szívem. „A napba és a halálba nem lehet belenézni!" Az a legrosszabb, hogy elhunyt szeretteinkkel nem tudunk „mit kezdeni". Nem válaszolnak, nem reagálnak semmire. Az ember kijár a temetőbe, kapál, gyomlál, új és új növényeket ültet a sírra, de valójában tudja, hogy mindezt saját megnyugtatására (esetleg mások, „a világ" kedvéért) teszi. Hová lettek, akik nem is olyan rég még itt jártak-keltek, üldögéltek mellettünk, szóltak hozzánk, szerettek vagy gyűlöltek bennünket, s akik - ez a döbbenetes! -, éppoly gyanútlanul, hitetlenül gondoltak az elmúlásra, akárcsak mi most. Szentül hitték, a halál „csak másokkal" történhet meg.

Az album? Forognak, zizegnek a lapok...

Istenem! Ez a lila-fekete csíkos ruhám már tíz évvel ezelőtt is megvolt? Változatlanul hordom. - Vannak darabok, melyekhez ragaszkodik, melyeket „rongyig" húz-nyúz az ember. De a mai anyagok erősek. Műszál van bennük. Rongyig?? - Nem, ezt a ruhát most már valóban oda kell adnom az olasz bejárónőmnek! Mit is gondolnak rólam az emberek? „Egy gúnyában... mindig ugyanabban!"

A legszomorúbb mégis azok képét vizsgálgatni, akik valamikor barátaink voltak, de - már nem azok. Vagy egyszerűen, „angolosan" kiléptek az életünkből, vagy ádáz ellenségünkké váltak - gyakran érthetetlenül, oktalanul. Hogy hittünk pedig bennük - annak idején! Kart karba öltve a téli cserkésztáborban... vagy másutt. Hány bizalmas dolgot meséltünk el nekik! (Vajon, hogyan élnek most vissza a titkainkkal? Hogyan fordítják ki őket? Mert mindent át lehet színezni, s akkor a „tragikusból" „komikus" lesz, az igazból hamis. Félelmetes a szavak relativitása - félreérthetősége, félremagyarázhatósága!)

Barátok!? Nagyanyám ismételgette gyakran, 90 évének leszűrt tapasztalataként, kecskeméti szókimondással: „Nagy barátságnak nagy sz... a vége!" Nem is tűrte a házban az idegeneket: csak a család! Igaz, akkor még tizenkét gyerek nyüzsgött egy fészekaljban. Voltak éppen elegen! Nem kellett kívülállókra szorulniuk. - De persze ez sem egészen fedi a valóságot, hiszen ugyanakkor a vendégeket nálunk mindig tárt karokkal fogadták. Nagyanyám még a lábatlankodó ügynököket is megkínálta egy pohár borral és lekváros buktával (ami szinte állandóan volt a háznál).

Igenám, de ha nem bízunk senkiben, elmehetünk oszlopos szentnek vagy annak se.

Nehéz problémák ezek! Hol a határ? És hol a mérték?? - Természetesen, a gyűlölet is lehet elismerés - egyfajta elismerés. Mert hiszen, mi lappang a mélyén? Irigység, féltékenység... „Inkább száz irigyet, mint egy szánakozót!"

Visszateszem helyükre az albumokat. Hűvös zárkózottsággal állnak a polcon, őrizve boldog-szomorú titkaikat.

Mi lesz velük, ha egy napon „fejemre esik egy tégla", vagy... ?

Gyermekeim - ha túlélnek? -, megőrzik-e ezeket a dokumentumokat, vagy unott mozdulattal szemétre vetik? Számukra jónéhány arc már nem fog mondani semmit. Idegen, ismeretlen emberek... mi közük hozzájuk!

Sokszor kételkedem is a „tárggyá" merevített múlt létjogosultságában. Sem a fényképezőgép lencséje, sem a film, sem a magnókazetta nem tudja pótolni az emlékezetet, mely egyedül képes igazán megtartani, visszavarázsolni a múltat (már amíg él az emlékező!)

Sohasem felejtem el a Shirley Temple játszotta „Kék madár" című film egyik jelenetét. Nagymama, nagypapa újra tenni-venni kezdenek kis házuk körül, valahányszor felidézik az emlékeket, valahányszor gondolnak rájuk...

Azon is gyakran eltűnődöm, hogy a múlt talán nem is múlt el véglegesen, hanem valahol, valamilyen formában létezik. Meg kellene találni a módját (képes lesz-e erre egy napon a „mindenható" tudomány??), hogy újraéljük, visszapergessük, visszaforgassuk...

Istenem, ha rögzíteni lehetne az érzelmeket, a hangulatokat, a boldogság ritka perceit, s „lejátszani" magunknak magányos, szomorú estéinken!

Saáry Éva, Lugano

Narkós soproni gyerekek

Sopronban ez év elején összesítettek egy tizenévesek körében végzett felmérést, amely döbbenetes adatokról árulkodott - közölte a város alpolgármestere. Eszerint a gyerekek 42 százaléka kipróbálta valamelyik drogfajtát. Még tragikusabb a kép, ha hozzátesszük, hogy a 12-13 éveseknél is több mint 10 százalékos az érintettség. Sopron alpolgármestere ez alapján elégtelennek nevezte a nemzeti drogstratégiában megfogalmazott elvek némelyikét. Tévedésnek tartja például, hogy megyénként egy droggyógyító központ elegendő lenne. Tapasztalata szerint sem Sopronból, sem Mosonmagyaróvárról nem utaznak el tanácsadásra, kezelésre a kábítószeres fiatalok Győrbe, de valószínűleg így van ez az ország más területein is.

K. G., Magyar Hírlap

Londoni levél

IRGALMAS SZAMARITÁNUSOK

Általában késő este fejezem be munkámat a BBC Magyar Osztályán, és tíz körül indulok a földalatti-állomás felé. A Strand elnevezésű sugárúton megyek végig, ahol pezseg az élet, a színházakból tódul ki a tömeg, tele vannak a vendéglők. A boltok már bezártak, s üvegajtajuk előtt sorra ott üldögélnek az aludni készülődő hajléktalanok. Most, hogy beállt a hideg, hálózsákba burkolóznak, kartonlapokat tesznek maguk alá. Egy öregasszony, aki napközben tömött nejlonzsákokkal rója az utcát, kuckót épített az ékszerüzlet beugró ajtajában, papírdobozokból. Ott alszik, ülve. Csak a fejebúbja látszik ki.

Az utcán alvó hajléktalanok, akiknek a száma Londonban több mint tízezer, többféle kategóriába tartoznak. Többnyire alkoholisták vagy drogosok, de sok közöttük az elmebajos is, hiszen Angliában a nem ön- és közveszélyes őrültek javarészét elbocsátották az intézetekből, melyeket azután az állami betegellátás óriási deficitjére, tehát a takarékosságra hivatkozva megszüntettek. Az elmebetegek kapnak heti segélyt, és elvárnák tőlük, hogy albérletet vegyenek ki, önellátók legyenek. De a pénzt már a hét első napján vagy ellopják tőlük vagy elköltik, sokszor már ők is kábítószerre. S az utcán laknak. Ott hevernek a földalatti megállókban meg a boltok bejáratainál. A legfényesebb sugárutakon, körutakon, mert ott nem támadják meg őket.

Tíz körül az én metró-állomásomnál, a Charing Crossnál nagy a toprongyosok nyüzsgése, mert akkor jön a minibusz a forró teával és a szendvicsekkel. Tizenegykor két éjjeli különmunkára beosztott utcaseprő is érkezik, mert a siserahad nagy szemetet hagy maga után. Eldobálják a papírpoharakat, a félig megevett szendvicseket.

A legtöbb hajléktalan mögött családi tragédia rejtőzik. Emiatt lettek az alkohol vagy a kábítószerek rabjai, vagy - ha fiatalabbak - ezért szöktek meg hazulról, hogy a nyolcmilliós világváros dzsungelében próbáljanak megélni. A minden felelősség nélküli, nomád élethez könnyű hozzászokni. A The Times napilap munkatársai bejárták a londoni éjszakát és száz fiatal hajléktalannak ajánlottak fel egyszerű munkát. Küldöncnek, udvarsepergetőnek hívták a kevésbé beteg elmebajosokat vagy a faluról felszökött csibészeket. Heten álltak munkába, de néhány nap után csak egy maradt a felkínált állásban.

Most jelent meg egy szociológiai riportkönyv abból az alkalomból, hogy a csúf észak-angliai iparváros, Leeds hajléktalanok számára létesített menhelye hetven éves. Leveskonyhaként indult, azután a hajléktalan-szállás, a melegedő és a napközi foglalkoztató is létrejött, egyházi költségen.

Arthur Selwood arcképe látható a könyv borítóján. Fehér szakálla van, mélyen barázdált homloka, szörnyű uborkává deformálódott, borvirágos orra. Hatvan éves. A lábai már nehezen viszik. Kilenc társával egész nap a menhely kertjében ül és isznak. Almabort, mert az a legolcsóbb. Ötgyerekes szénbányász volt valaha. Előbb a bánya zárt be, aztán a felesége hagyta el. A gyerekeit évek óta nem látta, egyik-másiknak már a nevét is el-elfelejti. Barátja, az Írországból származó Terry Maguire inkább a nappaliban üldögél, ahol halk zene szól. Ő skizofréniás, naponta harminc tablettát szed. Valaha zöldséges volt a város másik végén. Minden bevételét elitta. A drogosokat gyűlöli. „Őrültek" - mondja. „Az egyik a minap vasrúddal szétverte a tévét. "

A menhely öt alkalmazottal dolgozik. Este tízkor bezárják a kapukat. A behozott pálinkás és boros palackok reggelig a páncélszekrénybe kerülnek. Az öreg piások igencsak hullanak. „Hét temetésre mentem az idén" - mondja Arthur. A fiatal drogosok napközben jönnek be, zavarják az öregeket, mert megállás nélkül veszekednek, ordítoznak egymással.

Michelle Wainwright huszonkilenc éves heroin-függő, kétgyerekes anya (a gyerekek már állami gondozásban vannak), valamiféle baleset folytán felpuffadt félarcával ül a nappali foteljában, és azt mondja: „Itt jó. Nem erőltetik a vallást."

Az intézményt tizenhat éve David Dawkins tiszteletes vezeti. Mottója: „a valláskülönbségre nem adunk, a rituálékat a legegyszerűbb szintre szorítjuk." Minden este van istentisztelet, áhítat. Aki akar, részt vesz rajta, de nem kötelező. Az önkéntes szociális munkatársak kis csoportja az egyházkerület hivőiből állt össze. Ők beszélgetnek az elesettekről, Istenről, vallásról.

Kit elgondalkoztat a szeretet e megnyilvánulása, kit nem. Az önkéntesek odaadó munkájának hajtó ereje a hit. Átérzik, hogy minden ember Isten teremtménye, s még legszéthullottabb állapotában is le kell hajolni hozzá. A felebaráti szeretet szellemében.

Sárközi Mátyás

Floridai jegyzetek

FELFEDEZŐ ÚTON

Az utazási iroda szűkszavú tájékoztatójában, csak annyit árultak el, hogy az egész napos autóbusz kiránduláson olyan vidékre visznek bennünket, amelyről a turisták alig tudnak. Sarasotából indulva a lapos Florida dombos vidékére megyünk.

Reggel hét órakor, még korom sötétben gyülekeztek a vállalkozó szellemű szeniorok. S hogy melegítsék magukat a Sunshine State-re, napfényes államra egyáltalán nem jellemző hidegben, szorgalmasan itták a magukkal hozott forró kávét. Sokan már ismerték egymást előző túrákról, nekem ez volt az első próbálkozásom. Végre, még mindig sötétben, elindultunk az autópályán északi irányba. Vagy két óra múlva hirtelen letértünk kelet felé és - meglepetésünkre - szép dombos vidékre érkeztünk. Narancs ligetek és kumquat (savanyú narancs) ültetvények között kanyarogtunk. Errefelé Florida még megtartotta igazi arcát. De meddig maradhat ez így - gondoltuk. Kérdésünkre a nemrég létesült két golfpálya és a rengeteg több száz- és milliódolláros ház megadta a választ.

Végre megszólalt a vezetőnk és elárulta, hogy a floridai „szentek negyedé"-be érkeztünk. Első állomásunk San Antonio, a következő Saint Leo, hogy túránk Saint Joseph-ben érjen véget. San Antonio semmiben sem hasonlít nagynevű texasi rokonára.

Itt csak azért álltunk meg, hogy felvegyük helyi idegenvezetőnket. Joe azon ritka amerikaiak közé tartozik, akik ott élik le az életüket, ahol születtek. Egy időben San Antonio polgármestere, tűzoltóparancsnoka és a kis könyvtár „mindenese" volt, hogy a többit már ne is említsem. Joe irányításával, a narancsosok között kanyargó úton először Saint Leoba hajtottunk, ahol egy bencés apátság és a II. világháború körüli időkben román stílusban épült hatalmas templom „fogadott". A Saint Leo apátsághoz egyetem is tartozik - ki hallott róla -, szomszédságában pedig a bencés apácák kolostora és sok emeletes intézete a bentlakásos diákok számára.

Barátságosan fogadtak bennünket. Először a Szent Kereszt-templomba vezettek. Abba az istenházába, amelynek az építkezés körülményei sajátos nevet adtak: Templom, amit narancslével építettek. A II. világháború előtt megkezdett és jóval utána befejezett építkezésekhez minden megvolt, csak éppen a pénz hiányzott. A leleményes építők azonban segítettek magukon. Természetben fizettek a kőért, márványért, fáért. S mivel a narancs hazájában éltek narancslé lett a valutájuk.

Ebéddel a bencés apácák vártak bennünket. „Szegény ember kosztját kapják, mondták, de a remek, sűrű csirke leves, az apró húsgombócos főételt a friss, meleg házi kenyeret és kumquat lekvárt élvezve csak azt kívánhattuk, bár ha minden „szegény ebéd" ilyen lehetne. (Az apácáknak nem ez volt az ebédjük.) Ártalmatlan feketekávé és újabb kumquatos vajaskenyér után beugrottunk az ajándékboltba, hogy a bencés apácák által készített - remek - savanyú narancs „marmeládé"-val lepjük meg az otthoniakat. Aztán visszakanyarodtunk San Antonióba, hogy egyetlen régiségkereskedésében „értékek" után kutassunk. A kis emeletes ház megérte a látogatást, még a 19. század második felében épült. Több tulajdonosa volt. Legtovább, 30 évig, a környék egyetlen orvosa lakott az apró szobákban a családjával. Reggel hidegben indultunk, délutánra jó meleg lett. A „régiségekkel" megtömött szobákban megrekedt a levegő. Vajon milyen lehetett itt nyáron, amikor a forróséghoz a magas páratartalom is hozzájön? Igaz, léghűtést még ma sem vezettek be, viszont friss, jeges vízzel (és kávéval) mindenki elláthatta magát az egykori konyhában. San Antoniotól a régi vasútállomáson búcsúztunk. Gaz lepi be a síneket, már ahol még nem szedték fel azokat, az épület pedig múzeummá lépett elő: jegypénztár, váróterem, raktár. Mindent úgy rendeztek be, ahogyan régen volt. Azokban az időkben, amikor hatalmas vagonokba rakták be a környék aranyát, a frissen szedett narancsot, kumquatot. Ma teherautók szállítják az árut, az „illetékesek" meg ráncolják a homlokukat, mert rájöttek, mennyivel jobb volna, ha a túlzsúfolt autópályák helyett ma is a síneken bonyolítanák le a teherforgalom nagy részét.

Időnk a vége felé járt, hátra volt azonban még egy stáció: az Egyesült Államok „Kumquat fővárosá"-ban, Saint Josephben Kathy világhírű savanyú narancs boltja. Még meg sem álltunk, máris jött elénk Kathy. Karján, a nagy fonott kosárban ragyogtak a kis narancsok. A terített asztalok már várják magukat - biztatott bennünket Kathy, akinek a boltja, - ha lehet - még zsúfoltabb, mint a San Antonio-i régiséges. Kézi hímzések, azsúrozott terítők, puccos babák és a különféle kumquat készítmények mindenütt. Az asztalok közepén túlméretezett pohárban, vízben csillogó narancsok, és mindenki előtt néhány szem édes és savanyú „kóstoló". A valóban savanyú narancs, a Nagami még kesernyés és csípős is, míg a Meiwa édes és üdítő. Mindegyiket szőröstől-bőröstől eszik (mi is), csak az apró magoktól kell megszabadulni. Kicsit vonakodva haraptunk beléjük, de aztán annál jobban élveztük őket.

A savanyú narancs „főváros"-át német telepesek létesítették az 1800-as évek elején. Rájöttek, hogy a laza, homokos talaj nagyon megfelel a Kínából származó gyümölcsnek. Igaz, eleinte kizárólag az asztaldíszek között szerepelt. Főleg az északi államokban volt nagy sikere, ahol az iparosítás követeztében sokakat elöntött a „gyors" pénz, az addig ismeretlen jólét. Az aranysárga csodával pedig fel lehet vágni, mert ha ma nem olcsó, még nagyobb árat kértek érte régen. Ez a gyümölcs ugyanis nagyon igényes. Az időjárás, a föld minősége és a kezelés, mind fontos tényezője a sikernek. De, ha meggondoljuk, hogy minden egyes szemet (kézzel) kell levágni a száráról, érthető, ha a tömegtermelés korában sem adják ingyen.

Saint Joseph és környékéről ma már nem csak Kanadába szállítanak, de megnyíltak a kumquat előtt az európai piacok is. És mivel az Egyesült Államok savanyú narancs igényét 60-80%-ban erről a vidékről fedezik, valóban kijár neki a „Kumquat fővárosa" cím.

Bitskey Ella, Sarasota, Fl.

Madridi levél

ISTEN MŰVE

Szentté avatásának bejelentése alkalmából májusi levelemben már foglalkoztam Josemaría Escrivá de Balaguer alakjával és az általa alapított Opus Dei intézettel. Azóta oltárra emelése meg is történt. Erről szeretnék beszámolni s ugyanakkor kiegészíteni a múltkor közölt adatokat. Az új szent és alapítványának fontossága bizonyára jogosítja is.

Egy olasz TV-tudósító szerint, aki már sok ilyen szertartásnak volt szemtanúja, hasonlóan népes és nemzetközi szentté avatást Rómában még nem láttak. A Szent Péter téren és környékén mintegy 300.000 ember gyűlt össze, közöttük 85.000 Spanyolországból érkezett. Nagyrészük persze közvetlenül nem láthatta, hanem kilenc hatalmas képernyőn kísérhette figyelemmel az ünnepséget. Több mint ezer pap gyóntatott és áldoztatott s közel kétezer önkéntes állt a zarándokok rendelkezésére. De feltűnt a közönségnek a szokottnál nagyobb komolysága is. Az Opus Dei kérte a résztvevőket, ne vigyenek zászlókat és feliratos táblákat, - így akarták aláhúzni az aktus nemzetközi jelentőségét, de javítani a látási viszonyokat is, - és hogy ne szakítsák meg tapssal-éljenzéssel a pápa szavait.

Érdekességként elmondhatjuk, hogy egy 99 éves Fülöp-szigeteki plébános volt a legidősebb jelenlévő, a legfiatalabb pedig egy héthetes néger baba Kamerunból. Köszöntötte a szentatyát négy gyermekével és három unokájával az a most 70 éves spanyol orvos is, akinek tíz év előtti, súlyos bőrrákból való gyógyulását csodának ismerték el. (Különben az Opus Dei köreiben már 48 másként nem magyarázható gyógyulásról tudnak). Másnap ugyancsak a Szent Péter téren Javier Echarren, az Opus Dei jelenlegi püspökelöljárója mondott hálaadó szentmisét 180.000 hivő előtt, akik utána II. János Pál közös kihallgatásán vettek részt.

Az Opus Dei, Isten Műve világi intézetnek jelenleg száz országban kereken 84.000 tagja van, ebből 30.000 Spanyolországban. A közösségben élő rendes tagok és a házas létszámfelettiek mellett, - ezt előzőleg nem írtam, - vannak „csatlakozott" és „együttműködő" tagok is és 1950 óta az utóbbi csoporthoz nem katolikusok, sőt nem keresztények is tartozhatnak. Ennek különösen Ázsiában és Afrikában van jelentősége.

Flavio Capucci, a szentté avatás posztulátora szerint a kanonizáció a Josemaría által hirdetett egyszerű, mindennapi, dolgos élet oltárra emelése volt. Mások azt emelték ki, hogy az új szentben „barátot" kaptunk, akit különösen közelinek érezhetünk, hiszen ezrek vallanak róla, beszédeit számtalan filmszalagon láthatjuk-hallhatjuk és mai hívők sokasága ismerte személyesen, őriz róla emlékeket. Alvaro de Portillo, első utódja az Opus Dei élén, össze is gyűjtötte a maga és mások emlékeit, anekdotáit s közre is adja őket. Nagyrészük a szent által papok számára tartott lelki napokkal kapcsolatos. S ne feledkezzünk meg arról sem, hogy 1939-ben megjelent kis könyve, az Út című aforizma-gyűjtemény ma negyven nyelven ezrek és ezrek napi olvasmánya. Ennek az uralkodó gondolata: a mindennapi élet az Istennel való találkozás színhelye.

A levélíró egyelőre csak azt nem tudja, hogyan kell hívnunk magyarul az új szentet. Escrivá Szent Józsefnek, József Máriának vagy Józsefmáriának?

Rónai Zoltán

☆

Jegyzet. *Az itt elmondottakból is kimaradt egy adat: a tagoknak csak 2%-a pap.*

ÚJ ÉLET FAKADT

A vízözön fogalmát a bibliából ismerjük, amikor az Úristen a teljesen lezüllött, erkölcstelen emberiségre zúdította büntetésül a mindent elpusztító víztömeget. Nem gondoltuk, hogy 2002-ben is szemtanúi leszünk hasonló, világot pusztító természeti katasztrófának. Úgy látszik, a mi világunk erkölcsi állapota is megérett a vízözönre!

Az utóbbi években természeti katasztrófák, szörnyű terrorcselekmények, elképzelhetetlen méretű gyilkosságok sorozata rendítette meg a világot. A fékevesztett, gátlástalan erkölcsök égbekiáltóak lettek. Az elbizakodott, mindent tudó ember, hihetetlenül keserves leckét kapott az elmúlt év szeptember 11-én bekövetkezett szörnyű terrorcselekmény révén, amikor a legbiztosabbnak hitt amerikai felhőkarcoló percek alatt összeomlott, mint egy kártyavár.

Idén tavasszal megáradtak a folyók, de ez megszokott dolog, hóolvadáskor. Ami azonban augusztusban történt, az minden képzeletet felülmúlt. A szakadatlan esőzések - mintha megeredtek volna az ég csatornái - következtében megáradtak a patakok, folyók, folyamok, szörnyű pusztításokat, lavinákat, földcsuszamlásokat okozva az egész világon. Bennünket azonban főleg a közelünkben, Európában, de leginkább Németországban bekövetkezett „vízözön” rendített meg. Nap, mint nap követtük szívszorongva a TV képernyőjén, mint árad percről-percre a Duna, Elba, mint sodorja el fékevesztett erővel az utjába eső falvakat, városok utcáit, házait. Hiába emeltek gátakat, biztosnak hitt modern technikával, percek alatt tengerré vált minden, ami utjába került.

És íme, megtörtént a csoda! Az önző, szívtelennek hitt, csak a pénzért, hatalomért futó „Nyugat” embere, egyszeriben szolidaritást vállalt a szerencsétlen, árvízkárosultakkal, akik elvesztették hajlékukat, mindenüket, sokszor családjukat, néhányan életüket is. Kivonultak nem csak a katonák, a tűzoltók, de a szomszédok, az ismeretlenek is, cipelték a homokzsákokat, hogy megerősítsék a partokat. Feltűntek a helikopterek, megmentették a háztetőkre menekült kétségbeesett embereket, ladikok, csónakok vitték a szerencsétleneket a megáradt tengeren a biztos szárazföldre... Amikor végre megszűnt a felhőszakadás, a vizek lassan leapadtak, kétségbeesve szemléltük a visszamaradt pusztítást... Elkezdődött az iszap eltakarítása, a romok elhordása, az orvosok, ápolók emberfeletti munkája, a testi-lelki betegek gyógyítása... Aztán az állam, a különféle szociális szervezetek segély-akciói... Az emberek összefogtak, pénzt, ruhákat, bútorokat gyűjtöttek az árvízkárosultak részére. A művészek ingyen hangversenyeket rendeztek, az iskolák felszólították gyermekeiket az adakozásra. Megható volt, hogy még egy öt éves kisfiú is odaadta összegyűjtött centjeit, egy kislány kedvenc babáját ajándékozta el... Napok alatt több millió Euró gyűlt össze...

Sokszor kérdeztük, mi hivők is, miért tűri Isten ezt a sok szenvedést, halált, nyomort?!

Miért küldi mindezt az emberiségre?! Hiszen boldogságra, békére teremtette az embert!

Kutatjuk, miért van a sok gonoszság, a „rossz” a földön?

Most megkaptuk a választ: hogy a „jó”, ami bennünk van, az isteni szikra, felülkerekedjék, legyőzze a „rosszat”!

Billédy Ilona

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

ZARÁNDOKÚTON FATIMÁBAN

Október 3-án a müncheni repülőtér indulási csarnokában Magyar Katolikus Misszió feliratú nemzeti színű tábla alatt gyülekezett a 60 fős csapatunk. A gazdag útprogram: Lisszabon, Fatima, Coimbra, Santiago de Compostela. Pár perc múlva felszállt a gépünk és a magasból gyönyörű kilátás nyílt az Alpok hófedte csúcsaira. Madridba érkezve utunkat átszállással Lisszabonba folytattuk.

Verőfényes, enyhe őszi idő fogadott bennünket a portugál fővárosban, mely a 13 km-re szélesedő Tejo folyó és az óceán találkozásánál épült. Rövid városnézés busszal. Csodálatos a panoráma a 8 km széles hídról. Előttünk a város szimbóluma, a gigantikus Krisztus szobor, a Felfedezések emlékműve a Belém-i torony, majd Szent Jeromos kolostora és templomának fehér épületegyüttese. Útunk keskeny, szűk utcákon vezet a dombos óvárosba, a Katedrálishoz. A hagyomány szerint itt keresztelték Szent Antalt.

Az esti órákban értünk Fatimába, ahol a Casa Beato Nuno zarándokház nyújtott kényelmes szállást. Másnapi programunk első állomása a Magyar Keresztút volt. A táj bibliai ihletésű, az utat olajfák szegélyezik. Itt hajtotta a nyájat a három kis látnok: Ferenc, Jácinta és Lúcia. A 60-as években az amerikai magyarok adományából 14 stáció épült. A 15-ik állomás 1992. október 23-án készült el hálából Magyarország feltámadásáért. A stáció-út végén áll a Szent István tiszteletére épült kápolna. Sekrestyéjében magyar hímzett miseruha, magyar nyelvű biblia van, a falakról Prokop Péter mozaikképei és a magyar szenteket ábrázoló ablaküvegek tekintenek ránk.

A délutánt vidám fürdőzés tette emlékezetessé, megcsodálva az Atlanti-óceán meredek szikláit, széltől korbácsolt hullámait. Innen indult útnak a nagy felfedező, Vasco da Gama. Este felkerestük a fatimai bazilikát, mely barokk templomával, félköríves oszlopcsarnokával lenyűgöző látvány. A téren, a „jelenés” helyén ma kis kápolna áll a Fatimai Szűz szobrával és egy oszlop ott, ahol a víz előtört.

Megható élményben volt itt részünk a zarándokok miséjén, ahol az Üdvözlégy Mária... és a könyörgések különböző nyelven szálltak a magasba, de mégis egyek voltunk - mindannyian testvérek Krisztusban. A misét követte a fáklyás felvonulás, melynek hangulatát csak megélni lehet.

A csillagok még az égen ragyogtak, de indultunk az 5 órai szentmisére, melyet Merka atya és Vik atya celebráltak. Vasárnap a Nemzetek Miséjén - a zarándokutak csúcspontja - ahová Portugália városaiból is sokan érkeznek. 100-nál is több a koncelebráns pap. Fehér kendőcskéket lobogtatva búcsúztunk a Fatimai Szűztől a mise végén, de az élmény egy életre szóló marad.

További utunk középkori városokon vezet át: Alcobaca, Európa legnagyobb ciszter kolostora. Coimbra, a portugál Athén, hosszú ideig az ország fővárosa volt, a középkorban már egyetemmel rendelkezett. Itt áll a Szent Klára-templom, mely Portugáliai Szent Erzsébet (Isabell) sírját őrzi, aki II. Endre Árpádházi királyunk dédunokája volt. A karmelita kolostorban él a látnok Lúcia nővér, aki ott volt, amikor Fatimában megjelent nekik a Szűzanya.

Megérkezünk Portóba, mely az ország második legnagyobb városa. Az idő itt is megállt, nincs a háborúnak nyoma, a múlt emlékei tekintenek ránk. Impozáns az emeletes híd a Douron, mely összeköti a két városrészt. Az óvárosban van a ferencesek barokk temploma, melyhez 220 kg aranyat használtak fel, reprezentálva a gyarmatok felbecsülhetetlen gazdagságát. (Portóban nem maradhatott el a borkóstoló sem.)

Santiago de Compostela az ibériai félsziget legészakibb csúcsa, ahogy régen nevezték: a világ vége. Erre a vidékre Szent Jakab apostolt küldte Jézus hirdetni az evangéliumot. Itt őrzik a szent sírját, tiszteletére katedrálist emeltek. A 46 templom és 114 torony városa Róma és a Szentföld után a keresztény világ legfontosabb zarándokhelye. A templom oldalkápolnájában magyar nyelvű misén vettünk részt, hálát adva a jó Istennek, hogy lelkileg gazdagabban térhetünk vissza szeretteink közé.

Kucsera Judit

INNSBRUCKI TANULMÁNYI NAPOK

2002. október 10-13.

A 2001. szeptember 11-i szörnyű és első sorban a nyugati világot megrendítő események késztették a tanulmányi napok programrendezőit arra, hogy a mindannyiunk számára súlyos problémát válasszák témának: Hogyan lehet a megtapasztalt sok rossz és gonoszság létezését összeegyeztetni azzal, hogy Isten „jónak” teremtette a világot?

Neves előadóink különböző szemszögből kíséreltek meg a gonoszság eredetét megközelíteni és megnyilvánulását felmutatni a biológia, az etológia (magatartástudomány) és a politika terén, a társadalomban és az egyház történelmében. Ez vezetett azután a teológia kérdéséhez: Hiszünk-e Isten „jó” teremtésében akkor is, ha nap mind nap a gonoszság misztériumával szembesülünk környezetünkben, a világban, de sajátmagunkban is.

A következő előadások élénk és izgalmas vitákat váltottak ki:

Tóth Péter (etológus, Budapest): A jóság és a gonoszság eredete; Bárdos-Féltoronyi Miklós (közgazdász, Brüsszel): A démoni erők és a „másik” a mai geopolitikában; Kibédi Varga Áron (irodalomtörténész, Amszterdam): A gonosz jelenléte a művészetben; Katus László (történész, Budapest): A gonoszság az egyház és a világ történelmében; Szabó-Alapy Emese (neurológus, pszichiáter, Innsbruck): A „rombolás” embertanáról és kórtanáról; Nemeshegyi Péter SJ (teológus, Budapest): „Látta Isten, hogy jó...” - és mégis?

A találkozót ismét lelki nappal kezdtük. Sztrilich Ágnes, a Szociális Nővérek főnöknő helyettese elmélkedéseiben kifejtette, hogy a gonoszság egyedüli orvoslása a szeretet és ez a mi feladatunk.

Péntek este a KMÉM megtartotta évi közgyűlését és elnökének ismét Szentkereszty Gyurát választotta meg.

A szombat esti fogadást, a tradícióhoz híven, a Magyar Házban az IMEASZ rendezte remek vacsorával, borozgatással, hosszan tartó baráti beszélgetéssel és nótázgatással.

Összejövetelünket vasárnap Polgár Kornél hollandiai barátunk által gondosan előkészített szentmisével, a tanulmányi napok csúcspontjával zártuk le. A liturgiát Frank Miklós prelátus vezette és Riha Erika, Szomszéd Tamás és Bukva Árpád zenei aláfestéssel valamint énekekkel maradandó élménnyé varázsolták eukarisztikus ünnepségünket. Még mindig fülemben cseng záró énekük: „Az Isten jó, az Isten jó...”

A gonoszság misztériumát, ha nem is tudjuk fölfogni, megmagyarázni, azért maradjon vigaszul és biztatásul Madách Ember tragédiájának utolsó mondata: „Ember küzdj és bízva bízzál!”

Köszönjük a mélyenszántó, szép napokat a közreműködőknek, a rendezőknek, a résztvevőknek, fiataloknak és öregeknek is (külföldről 65 vendég érkezett és a helybeliek is sokan voltak jelen), köszönjük az együttlétet, az együtt gondolkodó keresést, az együtt imádkozást. Remélem ismét találkozunk!

2003-ban október 8-12-ig tartjuk az Innsbrucki Tanulmányi Napokat, ismét a Haus Marillac-ban. Jegyezzük elő a terminust!

H. B.

KARÁCSONYI KROKI*

A közelmúltban az Egyesült Államokban jártam és úgy hozta a sors, hogy társaságban találkoztam egy operaénekesnővel, aki valóban irigylésre méltó karriert futott be. Neve évtizedeken át vezető helyen szerepelt a nyugati világ élvonalbeli dalszínházainak szereposztásában. A társaságban is szemmel láthatóan dédelgették, mégis borús hangulatban volt. Újságíró ösztönöm nem hagyott nyugodni és rákérdeztem, miért ennyire lehangolt, talán bántja valami, amire - ha szavakba önti - esetleg akadna gyógyír. Nem, nem bántja semmi, csupán nincs már kedve élni, hiszen mindent elért az életben, a hangjával tisztes vagyont szerzett, aligha van olyasmi, amit ha nagyon akarna, ne tudná megvásárolni. Fanyar mosollyal még hozzátette: magas kora ellenére teljesen egészséges, így még a mielőbbi távozásra sincs kilátás... A közelben állók döbbenten hallgatták, majd egy hölgy, aki megtudta, hogy újságíró vagyok másnap a következő levelet küldte, kérve, hogy tegyem közzé, mert így talán nemcsak a megcsömörlött művésznőt tudja felrázni, hanem azokat is, akiket a sors talán nem kényeztetett el olyan fokon, de főleg ilyenkor, karácsony táján túlságosan önmagukba fordulnak és úgy érzik, összeroppannak, holott általában a napos oldalon jártak. Íme a levél: „Művésznő! A neve ismertté vált a világ előtt. Istentől kapott tündöklő szépségét, tehetségét, elbűvölő hangját ünnepelték számtalan országban. Közeledik a karácsony. Elhagyott szerencsétlen öregek otthonában, ahol életük alkonyán mostoha sorsra vannak ítélve, megjelenése megtörné a sivár mindennapok reménytelenségét. Művésznő! Nyújtsa feléjük kezét. Gyújtsa meg a szeretet gyertyájának melegítő lángját - látogassa meg őket! Amikor meglátja kitárt karjaikat, az öröm csillogását szemükben és a mosolyt ajkukon, amit az Ön simogató hangja varázsolt elő - tudom, leírhatatlan boldogságot fog érezni. Ha felcsendül a Mennyből az angyal az Ön még ma is kristálytiszta hangján, a többiekkel együtt fogja átérezni a karácsony igazi üzenetét. Keresztényi üdvözlettel - aláírás”.

Ebben a reményben teszem közzé az amerikai honfitársunk levelét és hiszem, hogy a sorokból áradó szeretet ereje felrázza mindazokat is, akik csak a saját bajaikkal törődnek, ezek felett keseregnek, de erőt ad azoknak is, akik magukban kényszerülnek eltölteni a karácsonyt, és megértik, hogy mennyivel inkább egyedül vannak azok, akiknek talán mindent megadott az élet, ám mégsem érzik át Isten végtelen szeretetét.

Makváry György

* *Kroki = kihegyezett csattanójú karcolat, sebtében készített, de művészi célzatú vázlat.*

KARÁCSONYFAPIAC

Részlet

A karácsonyfa megérkezik

Mögötte elmaradt a nagyhavas,
Mögötte elmaradt a rengeteg,
A piacon most megállnak vele
A nagy utat járt, csendes szekerek.

Vizsgálgatják növését, termetét,
Az emberek közt kézről-kézre jár.
Az óriás lemetszett, csonka karja,
A kis fenyőfa: karácsonyfa már.

Csodálkozva tekintget szerteszét
És fájón leheli ki illatát.
Egyben ünnepre felszenteltnek is,
Halálraszántnak is érzi magát.
1921

Reményik Sándor *(1890-1941)*

HÍREK - ESEMÉNYEK

Meghamisítja a történelmet

Peter Gumpel vatikáni történész, a szentté-avatási kongregáció tagja, bírálta Daniel Goldhagen amerikai közíró nemrég megjelent könyvét, amelyben a katolikus egyháznak a holocausttal kapcsolatos szerepét elemzi. A jezsuita történész rámutatott arra, hogy Goldhagen könyvében meghamisítja a történelmet, ugyanis sok olyan forrást használ fel, amelynek hitelességét már korábban megdöntötték. Gumpel szerint az amerikai szerző szinte kivétel nélkül csak a saját érveit alátámasztó adatokat idézi és ezért jut téves következtetésre. Azt állítja ugyanis, hogy a katolikus egyház aktívan hozzájárult a holocausthoz, ami történelmileg teljesen hamis - állapította meg a vatikáni történész és utalt arra, hogy a Szentszék levéltárának 1939-ig terjedő anyagát már januárban nyilvánosságra hozzák. Így a kutatók számára hozzáférhetővé válnak azok a dokumentumok, amelyek XI. Piusz pápa Németországgal kapcsolatos álláspontjára vonatkoznak.

Daniel Goldhagen hat ével ezelőtt - ugyancsak hangos vitát kiváltó könyvében - a német lakosság náci eszmékkel kapcsolatos szerepét vizsgálta, most megjelent és németre is lefordított kötetében pedig az egyházat is felelőssé teszi a zsidók elpusztításáért a második világháború idején.

Veszélyben a pakisztáni katolikusok

Andrew Francis von Multan pakisztáni püspök szerint egyre nagyobb veszély fenyegeti a Pakisztánban élő katolikusokat. A tavaly szeptemberi amerikai merényletek óta sokasodtak a katolikusok elleni támadások, amelyek eddig 39 emberéletet követeltek. A püspök utalt arra is, hogy a hatóságok szolidaritásukról biztosították az országban élő keresztényeket, és ennek kifejezésére képviseltették magukat a tavaly októberi, számos halálos áldozattal járó bawalpuri merénylet áldozatainak temetésén is. Pakisztán önállóságának 1947-ben történt elnyerése óta a katolikus egyház fontos szerepet játszott az ország egészségügyi és nevelési feladatainak ellátásában. Multan püspök rámutatott arra is, hogy a pakisztáni politikusok zöme egyházi iskolákban végzett.

Kikezdték a megállapodást

Németországban a fokozódó gazdasági nehézségek és az egyre szigorúbb takarékossági intézkedések ráirányították a figyelmet egy 200 évvel ezelőtt kötött megállapodásra. A szekularizáció idején az állam és a katolikus, valamint a protestáns egyház között kidolgozott szerződés értelmében a német állam jelentős mértékben hozzájárul a papság fizetéséhez, illetve az egyházi intézmények fenntartásához. A többszáz millió márkára rugó összeget a jelek szerint a balközép kormány szívesen megspórolná, de - egyelőre legalábbis - kénytelen tartani magát az érvényben lévő szerződésekhez.

M. GY.

Katolikus püspökség Kárpátalján

Amint arról korábban már hírt adtunk, II. János Pál pápa a Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság területén megalapította a munkácsi egyházmegyét a római katolikus hívek számára. Első megyéspüspökévé az addigi apostoli kormányzót, Majnek Antal püspököt nevezte ki. Az ünnepélyes beiktatás, és az egyházmegyei rangra emelés kihirdetése szeptember 27-én 11 órakor volt a munkácsi Szent Márton székesegyházban.

Az ünnepségen 12 püspök vett részt, köztük a Szentszék képviselőjeként Nikola Eterovic pápai nuncius, Marian Jaworski bíboros, lembergi metropolita-érsek, Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi megyéspüspök, továbbá a munkácsi bizánci szertartású segédpüspökök, valamint az ukrajnai latin egyházmegyék püspökei. A gyulafehérvári főegyházmegyét Jakubinyi György érsek, a szatmári egyházmegyét Ardai Attila egyházmegyei kormányzó képviselte.

Az újonnan létrehozott munkácsi püspökség története hovatartozás szempontjából mozgalmas és változatos volt. A 16. századig a Szent István által alapított erdélyi püspökséghez tartozott, 1346-tól az egri egyházmegye, 1804-től az önálló szatmári katolikus püspökség része volt. 1944 után Kárpátalja egyházkormányzása a püspöki székhelyről gyakorlatilag lehetetlenné vált. Az 1947. február 10-én kötött párizsi békeszerződés értelmében a szatmári egyházmegyét négy részre darabolták: Csehszlovákiában 13, Magyarországon 27, Kárpátalján 40, Romániában pedig 55 plébánia maradt. 1993-ban létrejött a Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság, 2002. március 27-én II. János Pál pápa kihirdette a Vatikánban, hogy a Kárpátaljai Római Katolikus Apostoli Kormányzóságot egyházmegyei rangra emelte. Az új egyházmegyét egyben alárendelte a lembergi érseki tartománynak.

MK

Vidám történetek

SZÁJRÓL SZÁJRA

Szia-csau?

Azt mindannyian tudjuk, hogy a „Szia!" az egykori szervusz származéka. Még nyelvészek is foglalkoztak az úttal, melyet megtett és a mai időknek megfelelő rövidülését kb. így határozták meg: Szervusz - szevasztok - sziasztok - sziasz - szia. Hogy a „szervusz" maga is rövidülés eredménye, nem annyira köztudott. Ugyanis már a középkorban divatos volt a latin diákköszöntés a „servus humillimus" (legalázatosabb szolgája) és ez tömörödött az egyszavas szervusz köszöntéssé. Igaz ugyan, hogy a „szia" ma már nem kizárólag a diákok, a fiatalok köszöntése. A napokban velem egykorú ismerősöm - tehát hetven feletti! - búcsúzott tőlem harsány „sziával"! Hogy ez helyes-e, jó-e, most nem firtatom. Végül is nem ez volt szándékom, hanem annak bemutatása, hogy a „csau" sem annyira új keletű.

Borúth Elemér 1878-ban (!) megjelent verseskötetében olvasható: „Adj Isten" helyett „csau"-val köszönni nagy eleganciára mutat...

Tehát nem az olasz filmek, az olaszországi nyaralás volt elterjedésében az első forrás. Sokkal valószínűbb, hogy német nyelvterületről szivárgott be hozzánk és ottani írásmódja a „tschau" is szerepet játszott az olasz nyelv szabályainak megfelelő kiejtésében. Hogy aztán az említett olaszországi nyaralások nagyban hozzájárultak feléledéséhez, ez persze nem vitás.

Merészen még azt is bizonyítani szeretném, hogy a szia és a csau rokonok! Hiszen ez is egy szolga jelentésű szóból származik és szintén az olasz, tehát végső fokon a latin nyelvből. Mert az olasz „ciao" a „schiavo"-ból - melynek jelentése: szolga - származik. Tehát egyenes ági leszármazottja a latin „sclavus"-nak...

Azt pedig, hogy mindezekből, de főként a „servus humillimus domini"-ből ered a régies magyar köszöntés az „alázatos szolgája", vagy ahogy hanyagul ma is használjuk: „alászolgája" szintén ide vezethető vissza, szinte el sem merem mondani!

Ramsay Győző

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

+ CZÓDOR ISTVÁN

nyugalmazott plébános
1914. december 22. - 2002. október 4.

Verőfényes csütörtöki nap volt október 10-én, amikor de. 10 órakor a hamburgi Szent Bernát-templomban elindult a gyászmenet. A nagyszámú gyászoló közösség - németek és magyarok - Ft. Czódor István ny. plébános búcsúztató gyászmiséjére és temetésére jött össze. A szentmisét, húsz pap közösségében, msgr. dr. Alois Jansen egyházmegyei adminisztrátor vezette, aki a szentbeszédében Czódor atya lelkipásztori munkáját érdemesítette, és abban a hitben búcsúztatta, hogy valamennyien, akiket és akikkel szolgált, Isten országában egymást viszontlátják.

Czódor István 1914. december 22-én született Dunaföldváron. Szüleinek 13 gyermekéből ő volt a 7. Az elemi és polgári iskoláit szülővárosában végezte. Gimnáziumi éveit a kalocsai jezsuita kispap-szemináriumban töltötte és ott is érettségizett. A teológiai főiskolát szintén Kalocsán végezte, ahol 1939. június 11-én gróf Zichy Gyula kalocsai érsek pappá szentelte.

1939-től 1944-ig káplán: Fajszon, Tompán és Csengődön. 1944. júniustól katonalelkész Cegléden, majd decemberben éthelyezik a németországi Coburgba. Innét, a magyar katonai vezetőség, 1945. februárban Hamburgba helyezte. 1945. májustól 1946. áprilisig több mint 3000 magyar katona lelkipásztori gondozását vette át Neumünsterben és környékén, illetve, később, több német városban is. A katonai szolgálatot 1946. májusban fejezte be. Ezek után a magyar apostoli delegátus küldte a Hamburgban és környékén élő magyarok lelkipásztorának. 1947. márciusban az Osnabrück-i püspök kinevezte a Hamburg-Wandbek-i Szent József plébánia káplánjának és egyben a Hamburg környékén élő magyarok lelkipásztorának is. Az 1956-os forradalom menekültjeit a friedlandi gyűjtőtáborban fogadta. Lelki igényeiket kielégítve, és őket egyéb szükségleteikben is támogatva 1957-től segítő lelkipásztor Halstenbekben, de a magyarok papja is. 1962. márciustól kinevezték a Hamburg-Poppenbüttel-i Szent Bernát egyházközség plébánosává, de a magyar katolikusok lelkigondozásával sem hagyott fel. Mivel 1967-től, a Délvidékről jött magyar vendégmunkások az itt élő magyarok számát ugrásszerűen megnövelték (mintegy 3500 személy), és az ezzel járó lelkipásztori munkát elvégezni nem tudta, kérésére a megyéspüspök, a magyarok lekipásztorának egy külön magyar papot nevezett ki. Ettől kezdve 1990-ig, nyugdíjba vonulásáig, főleg csak a németek plébánosa volt. 1990. április 1-től 1991. szeptember 30-ig, mivel más magyar lelkipásztor nem volt, mint nyugdíjas plébános, ismét elvállalta a hamburgi magyar katolikus misszió vezetését, és a vele járó munkát. Ezt követően, csendes nyugdíjas éveit a Hamburg-Wandsbek-i Szent Kozma és Damján-ról elnevezett öregek otthonában töltötte. Október 4-én, elsőpénteken, az ebéd utáni szieszstában, 2 órakor békésen elszenderült.

Földi maradványait a Hamburg-i Ohlsdorf-temető papi szektorában helyezték örök nyugalomra.

Kérjük a Mindenhatót, hogy a művet, melyet kegyelméből az elhunyt megkezdhetett, azt be is fejezze.

Rasztovácz Pál

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

FRANCIAORSZÁG, Párizs

A keresztségben Isten gyermekei lettek: De KORODY-KATONA Katalin és COUTURE Stephane gyermekei: Zoltán, 2000. január 15-én és Alexis, 2002. július 6-án; NAGY-BARNA Lionel és SÁROSI Zsuzsanna gyermeke: Jean-Marc Michel Daniel, 2002. szeptember 22-én; MEIXNER Frédéric Julien és GÁLFI Dóra gyermeke: Mathias Adrien István, 2002. október 27-én.

Elsőáldozók - 2002. június 16: OTTO Fruzsina Piroska, SOMOGYI Bálint Norbert

Szentségi házasságot kötöttek: NAGY Tibor és KISS Erzsébet, 2001. augusztus 10-én; KUTAS Gábor és BÉRES Zsuzsa, 2001. november 10-én; SZEBENI Miklós és Dr. VÁCZI Klára, 2002. május 11-én; JOLY Nicolas és Hevér Krisztina, 2002. augusztus 3-án; PAYER Bernard és KÁNTOR-BARSI Edina: 2002. augusztus 17-én; WIMMER Zsolt és VARRÓ Mirtill, 2002. szeptember 7-én.

Az örök hazába költöztek: GRUBER Zoltán, Párizs, 2002. szeptember 18-án; DURANIK Joseph: Párizs, 1998. április17-én; MADARÁSZ Andrásné: Budapest, 2000. május l5-én; FIEDLER Ferenc (festőművész), Montereau, 2001. október 21-én; Erdélyi Nicolas, Arcueil, 2001. december 10-én-én; TRÁDER Géza: Pantin, 2002. január; ERGŐDI Etienne: Budapest, 2002. január; VASZKÓ Katalin, Zita nővér: Brunoy, 2002. január 17-én; DURANTK-né, DOBÁR Éva: Párizs, 2002. január 25-én; HORVÁTH Imre: Párizs, 2002. január 29-én; VÁGÓ Péter: Párizs, 2002. január 29-én; MÉSZÁROS - Ange nővér: (du Sacre-Coeur): Niort, 2002. február 10-én; LATIN-né, OSCO Olga: Párizs, 2002, február 19-én; LE FAUCHEUR-né, LENGYEL Angela: Párizs, 2002. február 14-én; RÁCZ János: Saint-Denis, 2002. február 28-án; RUZSIK Ambrus Vilmos C. M.: Párizs, 2002. február 18-án; TOMEK Irén: Párizs, 2002. március; VÖRÖS Aranka: 2002. május 3-án; JEGO Elisabeth: Elancourt, 2002. május 6-án; VASS György: Gif sur Yvette, 2002. szeptember; STEPHAN Ferenc: Marvejols, 2002. szeptember; De MÁRIAFFI Dávid: 2002. szeptember 9-én; Dr. LÉH Tibor-né - NAGY Anna: L'Isle d'Adam, 2002. szeptember 16-án; Mme. de NAGY: Párizs, 2002, szeptember; CSERES Olga: Budapest, 2002. október 4-én. Uram, adj örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik!

*

DÉL-FRANGIAORSZÁG, Lyon

A keresztség szentségében részesültek: BÁNHEGYI Kilián Roanne-ban; DAVID Quentin, Bánhegyi Ferenc dédunokája Champagnole-ban; GYOMLAI Emma Biviers-ben, GARAGNON Vince, François és Vértessy Zsuzsanna fia Epagny-ban.

Házasságot kötöttek: BERNARD Christine, Müller László unokája, és GAUDIN Olivier Lyonban.

Az örök hazába költöztek: UJHELYI Jozsefné, szül. Korausch Irén 70 éves korában La Tour du Pin-ben; DANKOVICS László 70 éves korában Grenoble-ban; SEIGLIANI Anello-né, szül. Galovics Erzsébet 89 éves korában St Maurice de Beynost-ban; CSEH Erzsébet, klarissza nővér, 93 éves korában Paray le Monial-ban; RUZICSKA Philippe, 40 éves korában repülő balesetben, St Maurice de Beynost-ban; BICZÓ Ferenc 80 éves korában Echirolles-ban; CHOBODICZKY Róbertné, szül. András Eszter 80 éves korában Nizzában; ZSOMBOK Istvánné, szül. Felker Magdolna 81 éves korában Bourgoin Jallieuben; MAJOR József 90 éves korában Hyeres-ben; BENCSIK REZMÁNY Géza 71 éves korában Annemasse-ban; KOSA Mihályné, szül. Bastard Eszter 75 éves korában Echirolles-ban. ▲

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után.

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Veres Árpád, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Tellefon: 0043-1-317 36 56**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10 órakor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Ft. Paskó Csaba lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, **Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue de l Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/ **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336**,

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 50 16 36**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Báthory Lajos. Telefon: (0821)22 92 838.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen, Neukirchen-Vluyn, Érdeklődni: Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidermühler Str. 12i, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim**-i és **Osnabrück**-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: lukacs@web.de Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120 http://www.Ungarnzentrum.de

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim. Érdeklődni: Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** ukm_muenchen.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Miséző helyek: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Kirchenplatz 1, D-94032 Passau, Telefon: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail:** ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission. stuttgart

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Miséző helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**
Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, **Telefon: 0041/31/381 61 42/031/61-381 54 45**

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**
Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**
Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyták** templomában, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/425 42 06**

Református istentisztelet Münchenben: Reisinger Str. 11 minden hó 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor.

HIRDETÉSEK

Budapesten, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

BALATON, Badacsony környékén panorámás és kálimedencei telkek és házak eladók. Továbbá Magyarország minden környékén is vannak ingatlanaink. MvS Immobilien, 0049 – (0)3303-40 9898, 0049 – (0) 177 37 818 00, illetve immobilien@van-suntum.de, www.van-suntum.de

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévízvagy Budapestre. München, Telefon fax: (D) +89/69 99 85 17, 089/67 05 618 ill. 0172/84 25 288. (H) 0036-1-341 59 55.

Fényképes társkeresés ny-európai, erdélyi, amerikai, ausztrál társkeresőkkel. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. vagy a www.tarskozvetites.hu v.www.tars kozvetito.hu oldalunkon. info@tarskozvetito.hu vagy +36-1/34 15 955 v. +36-20/92 66 466.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budapesten a Rákóczi úton II. emeleti, lift van, 5 szobás 118 m², (2 fürdőszoba, 3 WC), lakás teljesen renoválva azonnal beköltözhetően eladó. Lakás és iroda célra is megfelel. Érdeklődni: 0049-89-3136621

Csinos, fiatalos, vidám özvegy nő megismerkedne nemdohányzó, sportos, kedves őszinte, intelligens úrral 64 évig Köln és környékén. Jelige: „Tartós kapcsolat".

HAZALÁTOGAT MAGYARORSZÁGRA?
A napsütéses Dél-Alföldön szeretettel várjuk a szegedi, családias Marika Panziónkban, és az Ópuszta szeri Nemzeti Történeti Emlékpark közelében található, történelmi hangulatú **„Krónikás" Park** Fogadóban, összkomfortos szobákkal, házias ételekel és széleskörű programválasztékkal.
Telefon/fax: 0036-62/443-861és 00-36-62/269-311; http://www.tiszanet.hu/kronikaspark

GAÁL MÓZES „A legkisebb leány" című, 1918 előtt megjelent könyvét keresem. Tel.: D-06 103/34 884.

MEGJELENT, Lányi Irén új könyve: *A vörös éden fiai*, regény, ára: 10 Euró. Megrendelhető a szerző címén, Dr. Irene Horváth-Lányi, Elektra Str. 9, 81925 München, Átutalás: Commerzbank München, Konto-Nr. 3636545, BLZ: 700 400 41. Kapható még, *Igézet* c. regénye, ára: 5 Euró.

Ne tétovázz, ha bánt a magány, mert bemutatkozó leveled várja: Budapesthez közel lévő, családi házban élő, független, 60-as, életvidám, kiegyensúlyozott hölgy, jelige „Újszövetség" a kiadóhivatalban.

Leinformálható 28 éves magyar nő, szívesen vállalna munkát Németországban. Háztartásvezetést, gyermekek és felnőttek gondozását. Jogosítvánnyal rendelkezem. Tel.: 0036-209/74 03 38.

57 éves (197/68) nem dohányzó, józan életű magányos férfi szeretne megismerkedni egy hozzáillő hölggyel. Jelige: „Víg Özvegy"

SOPRONBAN az alsó Lőverekben, gyönyörű és csendes környezetben, háromszintes 240 m²-es családi ház felújítva eladó. Irányár: 175.000,00 Euró. Tetőtér beépíthető. Érdeklődni Tel.: 0036-96/41 37 14.

Tétény, Magyar Specialitás Münchenben, O. Bayer-M. Gonda. Hazai borok pálinkák nagy választékban. Disznótoros, házikolbász, füstölt szalonna, disznósajt, tepertő. Vecsési savanyúságok, házi tészták bő választékban. Karácsonyra szaloncukor, beigli, gesztenyepüré. Kérésre csomagot is küldünk. Parti Service 15 személytől. Kreitmayrstr. 26., 80335-München. Tel.: D-089/12 96 393. v. D-0172-82 66 492.

Szegedhez közeli, felújított gázfűtéses, telefonos, polgári kúria, melléképületekkel, 2800 m²-es telken 53400 euró-ért eladó. Tel: Helena Racz: 0761/13 14 00.

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos

MÜNCHENI MAGYAR BÁL

Az eddigi nagysikerű keretek között

szombaton, 2003. február 15-én, 20.00 órai kezdettel

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk.

Jegy elővétel a Bayerischer Hof bálpénztáránál.

A bálrendezőség

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk" müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként, kb. 40 betű	3,60 **Euró**
„Jelige" - postaköltség	3,60
Üzleti-, nyereséges hirdetés soronként	5,50
nagybetűs (kétsoros) sor	11,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hazai- erdélyi és felvidéki honfitársainknak kedvezményes árat számítunk, soronként: 800,- Ft

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELELŐS!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

BEATRIX PANZIÓ * HOTEL**
Budapest, 1021 Széher út 3.
Tel./Fax: 0036-1-3943-730
www.beatrixhotel.hu
Szeretettel várjuk, családias panziónkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal, kedvezőbb áron! Programszervezés. Zárt autóparkoló!

HELIOS PANZIÓ BUDAPEST
Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjárattal 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit.
H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45
e-mail: roomheli@axelero.hu
www.heliospanzio.hu

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásbérbeadást, számlákat és ügyintézést vállalok. Horváth Gábor, Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: gabor. horvath@realtyagent. com

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás
minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító
német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Férfi (47/185/110) megismerkedne hajadonnal, vagy özveggyel házasság céljából. Jelige: „GYERMEKET AKAROK"

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS FŐLELKÉSZSÉG
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

*

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészség
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

*

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*

Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—

*

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
Előfizetési ár egy évre 15,-Euró
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur, Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

*

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

*

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.